Tiszántúl

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvévé:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XVIII. évfolyam 233. szám. Nagy-Várad. Vasárnap, 1912. október 13.

A magántisztviselők ünnepe.

A nagyváradi társadalom egy részének: a magántisztviselőknek ünnepük van ma. A Nagyváradi Magántisztviselők Egyesülete ünnepli fennállásának tiz éves fordulóját.

Ez az egyesület fényes példáját mutatja, hogy összetartással, egyesülve, anélkül, hogy a meglevő társadalmi rend megbontására törekednének, lehet szép eredményeket elérni, az egyesekre ugy, mint az összeségre hasznos tevékenységet kifejteni.

Még csak nem oly régen is, mik voltak a magántisztviselők társadalmi téren. Senkik és semmik; egyszerüen tudomást sem vettek róluk. És ma a magántisztviselők a társadalom egyik számottevő osztálya, akiknek munkáját megbecsülik, müködését méltányolják s akik a közélet minden megnyilvánulásában kiveszik a részüket a kulturális fejlődést célzó munkából; részt vesznek minden társadalmi mozgalomban. Az egyesüléssel, az együttmüködéssel érték el mindezt.

Élénk példát nyujt erre a Nagyváradi Magántisztviselők Egyesülete, amelynek rövid 10 éves fenállása a jól végzett munka és a siker egész láncolatát mutatja.

Az egyesület élén álló vezető emberek munkáját megkönnyitette az a tettre kész, törekvő gárda, a mely agitálással, buzgalommal, nemes törekvéssel igyekezett mindenkor a cél érésére. S hogy ez a páratlan agitálás mit tudott eredményezni, elég ha rámutatunk az utóbbi tiz év alatt lezajlott városatyaválasztásokra. A magántisztviselők jórésze nem bir választó joggal, de azért eltudták érni, hogy tagjaik sorából többen bejussanak a város törvényhatóságába. A legutóbbi kamarai választásoknál szintén kivették részüket a választási mozgalmakból és pedig sikerrel, mert néhány magántisztviselő ma már beltagja a kamarának.

De a társadalmi tevékenység mellett saját érdekeik védelmét sem hanyagolták el. Résztvettek azokban a mozgalmakban, amelyek az egész ország magántisztviselőit foglalkoztatták: a magántisztviselők helyzetének rendezése ügyében s ennek a mozgalomnak tudható be, hogy ma már a kormányt komolyan foglalkoztatja ez a kérdés. Sőt már kivivták azt is, hogy a magántisztviselők nyugdijügyét országosan szándékoznak rendezni.

Ezen komoly munkával mindég összetudták egyeztetni a kellemest és hasznosat. Az egyesületi helyiség otthont nyujtott a kellemes szórakozásoknak, az önmüvelődésnek. A tanulságos vitaesték, magas nivón álló hangversenyek Nagyvárad város intelligens közönségének is igen sok kellemes estét szerzett.

Méltó tehát az elismerés, amely az egyesület iránt megnyilatkozik ahoz a munkához, amelyet az elmult év története oly élénken tükröz vissza.

Az elmult decinium sikere hasson lelkesitően a további munkára; adjon erőt, hogy a nemes küzdelemben megacélosodva, ujabb eredményeket érjenek el a tagok javára, boldogságára s az egyesület felvirágozására.

Egyesült erővel, összetartással a kitüzött cél felé.

A balkán háboru.

Minden nap ujabb relytély elé állitja a közvéleményt. A legfrisebb keletü az, hogy az olasz-török béke haláltáncot jár, még pedig a mindenfelől ostromlott Törökország vonakodása miatt. Most, éppen most, amikor mindenki azt hitte, hogy Törökországnak egyetlen gondja, hogy a Balkán felé koncentrálhassa minden erejét. Oda, ahol négy felől szorongatják s ahol nagy haderő áll vele szemben.

Kinek vagy kiknek a keze babrál az események ilyetén, szinte megmagyarázhatatlan előidézésében? Egyet tudunk: Oroszország biztatása hijján a Balkán meg nem moccan.

Titok, hogy ki támogatja Törökországot s vajjon nem állunk-e olyan korszak előtt, amely a hatalmak szövetségében uj formációnak veti meg alapját.

A harctérről ma érkezett tudósitásaink a következők:

Magyarország és Ausztria akciója.

Berlin, okt. 12.

Teljesen megbizható forrásból jelentik, hogy Ausztria és Magyarország készülődik a szandzsákba való bevonulásra. Ausztria és Magyarország valószinüleg egyáltalán nem fog semlegességi nyilatkozatot tenni s nem is tárgyal többé Oroszországgal a balkáni válságról. Ausztria és Magyarország kijelentette, hogy teljesen szabad kezet tart fönn magának.

Bolgár haditanács.

Szófia, okt. 12.

Tegnap hirek érkeztek a török csapatok mozdulatairól Drinápoly közelében. Erre a hirre azonnal összeült a haditanács a hadügyminisztériumban. A tanácskozás eredményéről értesitették a királyt. Délután minisz-

Az uj csipke-áruházban

Nagyvárad, Kossuth-u.

Turul cipőüzlet mellett.

feltünést keltő alkalmi árak uri és női divatcikkekben, óriási választék keztyük, férfi- és női gyermek eső- és napernyők, ridikülök, **zürichi csipkék,** aplikációk, stórok **fehérneműek és kézimunkákban.**

teri tanács volt, a mely a helyzetről tanácskozott. Este nyolc órakor megjelent a király titkára, aki a király üzenetét hozta el a miniszteri tanácsnak, amelyet azonnal berekesztettek.

Szófia, okt. 12.

Az itteni osztrák és magyar katonai atassé tegnap hivatalosan értésére adta a bolgár kormánynak, hogy Ausztria és Magyarország Bulgáriának hadiszer szállitása tekintetében minden lehető könnyebbséget meg fog adni. Ez a hir városszerte örvendetes meglepetést keltett.

—

Szökevény bosnyákok.

London, okt. 12.

A Daily Mail értesülése szerint ezernél több bosnyák a határon átment Szerbiába, hogy a szerbekkel és a montenegróiakkal a törökök ellen harcoljon. A szerb hadüzenetet csak egy hét mulva várják.

—

Bolgár követelések.

Páris, okt. 12.

A Matin értesülése szerint a bolgár kormány memoranduma a következő föltételeket tartalmazza: Keresztény főkormányzók kinevezése, választott kerületi bizottságok létesitése, kerületi miliciák és csendőrségek szervezése, a szultán szuverénitásának respektálása és az ottomán terület sérthetetlensége. A memorandum követeli továbbá Európa állandó ellenőrzését, a mozgósitott török hadsereg elbocsátását, a mivel szemben a Balkán államok seregei mozgósitott állapotban maradnak, a mig Törökország a reformokat megvalósitja. Bulgária a hatalmaknak és Törökországnak e föltételek teljesitésére rövid határidőt fog szabni. Ezt a memorandumot vasárnap fogják a nagyhatalmaknak átadni.

A bécsi tőzsde.

Bécs, okt. 12.

Az előbörzén ma valóságos derut volt. A nemzetközi politikai helyzetnek komor fölfogása, amely a miniszteréknek a delegációkban mondott beszédeiben visszatükröződött, valóságos rémületet keltettek az értékpapirok birtokosaiban.

Az eladási rendeletek ma valósággal özönvizként zuhogtak le s az értékpapirokat csak jelentékenyen alacsonyabb árfolyamokon lehetett elhelyezni osztrák hitel 12 koronával 693-ig, a Laenderbank 25 koronával 461-ig, államvasut 20 koronával 663-ig, alpesi 37 koronával 945-ig esett. Miután az első nagy ostrom elmult, az üzlet valamivel nyugodtabb lett.

A vasutak és a háboru.

Berlin, okt. 12.

A balkáni háboru miatt a nemzetközi hálókocsi társaság kocsijait csak Budapestig járatja, mert az utasok szállitásáért nem vállalhat felelősséget. Az alkalmazottakról több nap óta semmi hir sem jött és a társaságnak öt kocsija eltünt. Két török kocsivezetőtől ma levél érkezett kisebb szerb állomásokról, a melyben azt mondják, hogy nem tudnak elmozdulni és hogy a rájuk bizott kocsikat revolverrel kellett megvédelmezniök. Eleséget drága pénzért sem kapnak. Egy angol nő azt irja, hogy két napig kellett Szófiában maradnia s éjjel-nappal a második osztályu váróteremben volt, mert semmi árért sem kapott szobát a szállókban, amelyeket a tisztek számára foglaltak le. Az asszony megbetegedett.

Az olasz-török béke megakadt.

Ouchy, okt. 12.

A béketárgyalás nagyon válságos ponthoz jutott el, ugy, hogy számolni kell a tárgyalás teljes megszakadásának lehetőségével. Lényeges nehézségekről van szó, nemcsak szerkesztési formaságokról. Konstantinápolyból tegnap egy kurir érkezett, akinek megérkezése után a török béketárgyalók tanácskozásra vonultak vissza, amelyen a kurir által hozott iratokról és jegyzőkönyvekről tárgyaltak.

Oroszország magatartása.

Berlin, okt. 12.

A Vossische Zeitung irja a következőket: Amig az orosz államférfiak a legmegnyugtatóbb biztositásokat intézik Európa címére, kulisszák mögött oly törekvések mennek végbe, amelyek éppen titokzatosságukkal nagy nyugtalanságot és aggodalmat keltenek. Beavatott orosz körökből jelentik, hogy erős befolyások igyekszenek érvényesülni, hogy Szaszonovot rá birják, hogy határozott és minden kétséget kizáró nyilatkozattal világositsa föl a világot Oroszország igazi szándékairól s ezzel teremtsen végleges megnyugvást.

Önkéntesek kerestetnek.

Pétervár, okt. 12.

Az itteni szerb követség az épület kapuján kitett plakáton orosz önkénteseket toboroz.

London, okt. 12.

Teck herceg volt bécsi katonai attassé a balkáni harcterekre utazik, hogy azokon Angliát mint katonai atassé képviselje. A hadügyi hivatal senkinek sem ad szabadságot, hogy a balkáni államokba mehessen és az ott lévő angol tiszteket is visszahivta.

London, okt. 12.

Görögország az angol vizeken lévő Csáo-Hó cirkáló hajót és négy torpedó rombolót megvásárolt százötvenezer fontért.

A NAGYBÁCSI.

Keresztes várta a nagybácsiját, az amerikait. Kis garçon lakását kicsinositotta s a szélrózsa minden irányából szerzett apró kölcsönökből valóságos lukullusi lakomával szándékozott fogadni a rokont. Az ünnepély fényének fokozására meginvitálta barátait is.

Keresztes kezdő orvos volt, valamelyik kórházban működött mint alorvos s mint ilyen, bár intelligens, rendkivül intelligens ember volt, hiányzott belőle a beszélő képesség s igy jónak látta egy kis beszédet, felköszöntőfélét betanulni. Az amerikai nagybácsit illetőleg gyakran mesélte barátainak, hogy néhai apja fivére sok-sok év előtt kiment Amerikába, szerencséje volt, gazdag aranytermő helyekre bukkant és azóta rémitően gazdag ember lett s természetesen mint egyetlen élő rokonnak, biztosan jut a milliókból néki is valami.

Képzelhető tehát a lelkesedés, melylyel őt és millióit várta.

Keresztes egyébként is nagylábon élt. Minthogy nem volt valami busás jövedelme, mindent adósságra tett-vett, de vigasztalta a tudat, hogy majd, majd a nagybácsi rendbe hoz mindent, sőt gazdaggá teszi. A nagybácsi sürgönye után loholt a szabójához és a legfinomabb szövetből rendelt frakkot; ugyanakkor készittetett egy pár amerikai lakk-cipőt, vett fehérnemüt, a lakást is felfrissitette, természetesen mindent hitelre.

Óriási buzgalommal készülődött, köznapi gondjait teljesen feledve s a kórházban is helyettesitette magát, sajátjából fizetve a helyettest.

Igy tehát felmentette magát az elfoglaltság alól s minden hátralevő idejét a fogadtatás előkészitésére fordithatta.

A házban volt egy elsőrendü étterem, onnan hozatta az elképzelhető legfinomabb menüt, mely bármely gurmandot megszégyenitő izléssel volt összeállitva. Két hordárt inasnak fogadott, az állomáshoz iöbb számozatlan gummikereküt rendelt, mert hiszen egy milliomos, különösen egy amerikai milliomos társasága csak nem mehet gyalog.

A reá nézve fontosnak látszó napon aztán boldog mosolylyal nézte, a mint a pincérek felteritettek s egy pillanatra arra gondolt, hogy gyakran mint örült volna csak annak a pénznek is, amibe néki ez a fogadtatás került, no de most, most az meg sem kotyogtyan, egy csepp a tengerben. És számitgatta magában, hogy az orvosi diplomáját majd a fiókba csapja, nem lesz szüksége rá, hogy a betegeket ältassa és végre . . . végre megvalósithatja álmát, végre hozzáférhet majd szive bálványához, a szépséges primadonnához, kivel mint feleségével folytonosan utazni fog. Párisba, Londonba, keresztül-kasul az egész világon.

Az adósságaim — morfondirozott — egyszerre eltünnek, a sok hitelezőt egyszerre kiirtom — pénzzel. Ez a gondolat mosolyra késztette.

Közben az asztalt felteritették s a kivülről hallatszó csengetés kizökkentette az ábrándozásból és kisietett a vendégeket fogadni. Rövidesen együtt voltak a meghivottak, mire vidám kacagás, mulatozás közben megindultak a pályaudvarhoz.

Szépen, párosával vonultak be az első osztályu váróterembe, mert ott legbiztosabb a találkozás, mivel ott kell keresztül menni az érkezőknek.

Lassan telt-múlt az idő, nevetgélés, adomázás közben s a társaság már előre örvendezett a lakomának s a túlsokáig húzódó várakozásban folytonosan a pompás falatokra gondolva, egynémelyiknek majd kicsordult a nyála.

Végre hét óra lett, a mikorra a nagybácsi érkeztét jelezte. Keresztes izgatottan sietett a perronra; ide-oda forgolódva figyelte az érkezőket, de bizony őt, az amerikait sehol sem látta.

MEGNYILT az Első nagyváradi grafikai műintézet és fényképészet
Teleky-utca 35. szám.
Művészi kivitelben készit cinkografiai, autotypiai kliséket és fényképeket a legjutányosabb árak mellett.

Bolgár cenzura.

Szófia, okt. 12.

A cenzurát rendkivül szigoruan kezelik. A cenzorok ujságirók, egyetemi tanárok és és más oly emberek, akik a hirlap tudósitók nyelvét tökéletesen értik. A cenzura katonailag van szervezve és mindegyik cenzornak egyenruhát kell viselnie.

A reformok.

London, okt. 12.

A porta a nagyhatalmak előterjesztésére azt fogja felelni, hogy már saját kezdéséből és az 1880-ik évi tervezettel egybehangzóan elhatározta, hogy reformokat fog megvalósitani. Ezek a reformok különösen oly kormányzók kinevezése, akik a lakosság többségének nemzetiségéből és felekezetéből valók, továbbá választott kerületi bizottságok életbeléptetése.

Oroszország nem mozgósit.

Berlin, okt. 12.

A Mendelsohn és társa bankcég táviratot kapott, amely szerint az orosz mozgósitásokról szóló hirek nem felelnek meg a valóságnak.

Betörtek a szandzsákba.

Belgrád, okt. 12.

Ötezer főből álló szerb banda benyomult a szandzsákba és érintkezést keres Montenegróval. György herceg nagyobb szerb csapattal követi a bandát. A török kormány a szandzsákban a bazibozukokat fegyverrel látta el. A bazibozukok már megkezdték a garázdálkodást a keresztények ellen.

Agyonlőtt áruló.

Belgrád, okt. 12.

Petrovics Gyoka kapitányt állitólag tegnap agyonlőtték. A kapitánynál negyvenezer francot és kompromitáló iratokat találtak, amelyekből kitünik, hogy Törökország részére kémszolgálatokat teljesitett.

Cenzura.

Szófia, október 12.

A cenzurát kérlelhetetlen szigorusággal hajtják végre. A külfölddel való telefonforgalmat teljesen beszüntették. Csak francia német és bolgár nyelven feladott táviratokat továbbitanak előzetes, szigoru cenzurával.

Borzalmas a háboru.

Konstantinápoly, október 12.

Katonai körökben ugy beszélik, hogy ez a háboru borzalmas lesz. A kurdok és más vad néptörzsek már most mindenáron öldökölni akarnak. Törökországban eddig 300.000 embert koncentráltak a határokon. A mozgósitas csak nehezen halad előre. Nem katonai körökben azt a hiedelmet táplálják, hogy a nagyhatalmak közbelépése minden esetre elodázta a háboru megkezdését, amit azzal is magyaráznak, hogy utóbbi időben néhány katonai transzport szállitását későbbi időpontra tették át.

A volt szultán.

Szaloniki, okt. 12.

Abdul Hamid a volt szultánt tegnap Bruzába szállitották. Ugy látszik, a török kormány fél a volt szultántól és pártjától.

A szultán proklamációja a hadsereghez.

Konstantinápoly, okt. 12.

A szultán a hadsereghez proklamációt intézett, amely a következőket mondja:

A világ ismeri Törökország békeszeretetét. Az ottománok tiszteletben tartják az összes nemzetek jogait és azt akarják, hogy az összes nemzetek az ő jogait is tiszteletben tartsák. Az ottománok egyetlen kormány ellen sem rejtegetnek hátsó gondolatokat, joguk van azonban arra, hogy a többi kormány is őszinte legyen velük szemben. Az ottománok nem akarják zavarni egyetlen népnek jólétét és haladását sem, de nem engedik, hogy más népek az ő jólétüket és haladásukat zavarják.

A nagy nehézségek ellenére, a melyeknek országunk állandóan ki van téve, a lehetőség szerint és fokozatosan keresztülvisszük azokat a reformokat, a melyekre országunknak szüksége van. Mindazonáltal azt akarják kis szomszédaink, — miután a mi területeinkre aspirálnak és látják, hogy illegitim céljaik megvalósitását meg fogjuk akadályozni, hogy reformjainkat és haladásunkat ne valósithassuk meg.

Kiakarják használni a mi nehézségeinket, megegyeztek abban, hogy megtámadják határainkat. A proklamáció kiemeli, hogy a Balkán utópisták megfeledkezve a hőstettekről, melyeket az ottománok egykor a Balkánon tanusitottak és a vitézségről, melyet legutóbb Tripoliszban kifejtettek, csapatokat küldtek az ottomán határra.

Ezért kényszeritve láttuk magunkat a mozgósitásra. — folytatja a proklamáció. — Reméljük, hogy a csapatok méltóak lesznek elődeikhez és megvédik a haza felszentelt földjét. Felszólitjuk a csapatokat, hogy a Tripoliszban harcoló testvéreinkhez méltóan viselkedjenek és bizunk abban, hogy elődeink győzelmét ujabbakkal fogják tetézni.

Ausztria-Magyarország nem semleges?

Berlin, okt. 12.

A Morgenpostnak táviratozzák Bécsből: Jól értesült helyen közlik velem, hogy Ausztria-Magyarország készül bevonulni a novibazári szandzsákba.

A Vossische Zeitung bécsi tudósitója állitólag illetékes helyről szerezte azt az értesülést, hogy Ausztria-Magyarország nem hajlandó semlegességet fogadni s e részben már nem is tárgyal az orosz külügyminiszteriummal, mert szabad kezet akar magának biztositani.

Visszafoglalt domb.

Konstantinápoly, okt. 12.

A hadügyminiszterium hivatalosan közli, hogy a török csapatok elkeseredett harc után a Zagzatedombot, a melyet a montenegróiak megszállottak, visszafoglalta.

A török flotta mozgósitása.

Konstantinápoly, okt. 12.

A tegnap este féltizkor kiadott irádé elrendeli a flotta mozgósitását.

Berana felszabadult.

London, okt. 12.

Az albán csapatok ma nagy készültséggel megtámadták a Beránát megszálló montenegróiakat és a várost felszabaditották.

Eleinte boszankodva gondoltak a késésre, de Keresztes megnyugtatta őket, hogy valószinüleg készakarva jön később a bácsi, mert a róla hallottak szerint nagyon humoros ember és szereti az embereket ugratni. De bizony az idő csak telt-mult; megérkezett a következő vonat is, melyen az amerikai jöhetett volna, de nem jött. Hiába figyelték az utasokat, nem volt közöttük a várva-várt.

Kissé fáradtan, keserü mosolylyal telepedett le a társaság a fal melletti kerevetre s most már vontatottabban folyt a társalgás. Már alig-alig viccelődtek. Keresztes már közel állott az elkeseredéshez, a mikor lélekszakadva jött a váróterembe az egyik inasnak öltöztetett hordár és lihegve mondta, hogy egy ember — igy mondta: egy ember — keresi a méltóságos urat.

Keresztes és társasága gyanakodva összenézett.

Egy ember? — gondolta mindenki; azonban Keresztes egy pillanat alatt tisztán látott, mert hát az teljesen megegyezik a bácsi humoros természetével, a ki bizonyosan a másik pályaudvaron érkezett meg és csak szegényesen öltözködött fel, tisztán a móka kedvéért.

És ujult örömmel vezényelte lakására a kissé elcsigázott társaságot.

Otthon, tényleg egy ütött-kopott ruházatu bácsi fogadta őket. Nagy örömmel ment végbe a találkozás s az örömből nem is annyira az amerikai, mint inkább Keresztes vette ki a részét.

Majd asztalhoz ültek s közben a nagybácsi lemondó hangon adta elő végzetes vállalkozását, mint vesztette el a vagyonát, pedig már sok-sok milliója volt, de végeredményben mégis nagyon örül a szerencsétlenségben a szerencsének, hogy az unokaöccse gazdag ember s igy most akit ő akart gazdaggá tenni, majd segélyezi őt.

Keresztes gazdaságát a fény és berendezés és a pompás vacsorán keresztül vélte látni a nagybácsi.

A társaság természetesen jókat nevetett, mert Keresztes elbeszélése után ők is mókázásnak vették a dolgot s ezzel a tudattal távoztak a késői órákban.

Mikor aztán egyedül maradtak, a nagybácsi szomoruan mutatta meg a kételkedő unokaöccsének szegénysége kétségtelen bizonyitékait, mitől Keresztes lassan észre tért s a kellemetlen helyzet hatása alatt csak ennyit tudott mondani:

Szerencsétlen, hát miért nem mondta, hogy komolyan beszél, akkor legalább még vissza lehetett volna küldeni a vacsorát!

SÁRKÁNY GYULA.

Nagyváradi
Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut. 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett
füszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. **legolcsóbb bevásárlási forrás.** **Telefon 769. sz.**

A görög trónörökös háboruba indul.

Athén, okt. 12.

A görög trónörökös ma Theszálliába indult, hogy átvegye az ottani csapatok vezetését. A trónörökös bucsuzása igen megható volt. A távozó trónörököst az athéni nép nagy óvációkban részesitette.

A király csókja.

Podgohica, okt. 12.

A montenegróiak közül igen sokan megsebesültek, Csuzi város elfoglalásakor. A sebesülteket kórházba szállitották, ahol meglátogatta őket a király. A király minden sebesültet külön-külön homlokon csókolt és megköszönte nekik a hazának tett szolgálatukat.

Sasanov állása megingott.

Pétervár, okt. 12.

Az orosz külügyminiszter állása megingott. Sasanov a béke érdekében a nagyhatalmaknál nagyon exponálta magát és ezt az eljárását az orosz hadvezetőség nem nézte szivesen. A külügyminiszter távozását befejezettnek tekintik.

A szultán kórháza.

Konstantinápoly, okt. 12.

A szultán a háborura való tekintettel saját költségén kórházat állittatott fel.

A munkapárt támadja Auffenberget. A Balkán felől érkező háborus hirek egyre jobban háttérbe szoritják a belpolitikai kérdéseket. Konstatálható, hogy a háborus veszedelmek miatt a rendkivüli katonai póthitelek miatt sem ütnek a pártok olyan viharos lármát, mint rendes körülmények között várható lett volna. A százmilliós póthitelek egyhangu megszavazása után csak a kormánypárti B. H. támadja hevesen Auffenberg közös hadügyminisztert és szük látókörüséggel vádolja, aki egyik kellemetlenséget a másikra halmoz. Majd kijelenti, hogy a megszavazott százmilliók után sem vagyunk készen minden eshetőségre, mert minden bakakáplár tudja, hogy a mozgósitás első hirére ujabb százmilliókat fognak kérni.

Az ellenzék vezérei ma fognak nyilatkozni a változott politikai helyzetről. Holnap tartja meg beszámolóját Cegléden Kossuth Ferenc s utjára az ellenzék számos tagja elkiséri.

A pécsiek tüntetése. Ma itt nagyszabásu tiltakozó népgyülés lesz, melyen Egry Bélán kivül Károlyi Mihály vezetésével igen sok ellenzéki képviselő is meg fog jelenni. A népgyülésen a kormány erőszakos eljárása ellen fognak tiltakozni.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizethet, ugyszinten az :: **„Élet“, „Nagyasszonyunk“ „Zászlónk“** és **„Kis Pajtás“**-t a

Hegedüs Hirlapirodában.

Rákóczi-ut 5. Telefon 1301.

Inger Szolimán csapata.

Gyakorlatok a — kávéházban.

Inger Szolimán, Szomál egykori alkirálya, aki az olasz-török háboru kezdetén felajánlotta szolgálatait a szultánnak és tényleges részt is vett egy darabig a tripoliszi hadjáratban, a mostani balkáni háboruból is ki akarja venni a részét.

Inger Szolimán a balkáni mozgósitások hirére itt hagyta biharmegyei birtokát, felment Budapestre és ott egy önkéntes csapatot szervez, amelyet a török szultán rendelkezésére fog bocsájtani.

Ennek az önkéntes csapatnak, amelyet csupa harcedzett, erős és szálas legényekből állit össze, maga Inger Szolimán, a volt temesvári közöshadseregbeli főhadnagy lesz a vezére és parancsnoka. A csapatot már csaknem összeállitotta Inger Szolimán, még pedig kizárólag a saját költségén és a csapatot mindaddig a saját költségén látja el, a mig le nem érkeznek egészen Törökországba.

Érdekes, hogy Inger Szolimán szabad csapata már kiképzés alatt áll. Mivel szabad területen nem mehet végbe a kiképzés, Szomál egykori alkirálya a napokban hatóságilag bezárt Orient-kávéház helyiségét bérelte ki erre a célra.

Itt folynak a jelentkezések és Inger Szolimán magyar szabadcsapata itt kezdi meg hadgyakorlatait, hogy aztán kellőleg kiképezve induljon el le a török harctérre.

Szomál alkirálya, aki ma már maga is ekzotikus keleti ruházatban jár-kel a fővárosban és ebben az öltözékben mindenfelé nagy feltünést kelt, két hétre bérelte ki az Orient-kávéház helyiségeit, hogy csapatát ott kiképezhesse. Ez a két hét elegendő lesz neki a kiképzésre, mert csapatának tagjai mind katonaviselt emberek és a kiképzési idő után Inger Szolimán a török kormány rendelkezésére fogja bocsátani a magyar szabad csapatot.

Csak az a kérdés, micsoda katonai virtusokra lehet azt a vitéz csapatot kiképezni egy — kávéházban.

Montenegró hadmüveletei.

— Katonai munkatársunktól. —

Midőn a nagyhatalmak még a tizenkettedik órában a béke érdekében fáradoznak s a háboru veszedelmét Európától elháritani akarják, Montenegró, a szövetséges 4 balkán állam legkisebbike már is hadat üzent Törökországnak s meg is kezdte a hadi müveleteket, melyek máris véres összeütközésekre vezettek a montenegrói és a török csapatok között.

Montenegró helyzete.

Hogy Montenegró éppen kicsinységénél és alacsony kultur fokánál fogva a mozgósitást leggyorsabban befejezte és a tettek mezejére léphetett, ez természetes. Hiszen minél nagyobb egy állam kiterjedése, minél fejlettebbek kulturviszonyai, minél szövevényesebb közigazgatási és gazdasági strukturája, annál több ideje kell ahhoz, hogy haderejét a polgárság szorgalmas kenyérkereső tagjaival kiegészitse s igy a hadmüveletekre alkalmassá tegye.

Montenegró 9450 □ km. kiterjedésével és egynegyed millió körüli lakossággal, legnagyobb részben állattenyésztésből élnek, olyan állam, mely évszázados harcokban megszokta a háborut és azt tulajdonképen hivatásának tekinti.

Nikita király nem régen önérzetesen „50 ezer hőseiről“ beszélt, mely szám azonban egy kissé tulzottnak látszik.

Montenegró lakossága a 35 év előtti háboru óta, nemcsak, hogy nem szaporodott, hanem határozottan csökkent. Az országocskának szegényes és csakis a legprimitivebb megélhetést nyujtó talaj és kereseti viszonyai az ipar teljes hiánya, az uralkodójának despotikus rezsimje, mind azt a kivándorlást eredményezte, mely az ugy is ritka lakosságot valósággal megtizedelte.

Ezen kivándorlás oly gyorsan nőtt, hogy rövid idővel azelőtt a népszámlálás hivatalos adatai meglettek semmisitve, nehogy nyilvánvaló legyen, hogy a lakosság száma a minimális egynegyed millió alá is sülyedt.

A montenegrói hadsereg.

Montenegróban a milicia rendszer van meg, mindenki szolgál a 18-tól a 62 életévig.

A hadsereg szervezete a következő: 4 hadosztály 11 dandárral, összesen 56 zászlóalj gyalogság, mely részben az uj orosz fegyverrel, részben a régi Berdenkával és a régi osztrák-magyar Werude-fegyverrel van felszerelve.

Elképzelhető mily óriási zavart okozhat a töltény kiegészitése és pótlása, ahol 3 rendszerü, 3 különböző kaliberü fegyvert kell figyelembe venni.

Minden dandárnak egy hegyi ütege és egy „felderitő“ századja van. A dandároknál ujabban rendszeresitett müszaki osztályok csak most állnak szervezés és felállitás alatt.

Azonkivül van Montenegrónak hat tábori ütege és negyven nehéz ágyuja és mozsara. Régi különböző modellek, melyeket Oroszország ajándékozott kedvencének.

A zászlóaljak legénységi állománya ingadozik, a kiegészitő kerületek lakosságának sürüségéhez képest 350 és 700 ember között s átlag legfeljebb 600 emberre tehető. A fent emlitett szolgálati évfolyamokat (18—62) figyelembe véve, legalább 10—15 százalék

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a nagyrabecsült rendelőimet, hogy asztalos mühelyemet

Rimanóczy-utca 12. szám alá

helyeztem át. Megköszönve az eddigi szives pártfogásokat, kérem azt a jövőben is fentartani. Szolid és jó munkáért jótállok. Mély tisztelettel maradok

Pál Sándor,

asztalos mester.

levonandó, ugy hogy egy zászlóaljban legfeljebb 500 emberre lehet számitani.

Ez eredmények a főfegyvernemnél ca 28—30000 embert, amiből látható, hogy a király által emlitett létszám nem egészen áll.

Ezen hadsereg, mely csak legkisebb részben van kimustrált orosz egyenruhával felruházva, a nemzeti viseletben a király hivására 48 óra alatt készen állott és folyó hó 8-ikán átlépte a határt s megkezdte a támadást a novibazári szandzsákban levő török csapatok ellen.

A novibazári szandzsák.

A novibazári szandzsák a monarchiára nézve a hadi szintérnek a legfontosabb része. Hiszen közvetlen szomszédságunkban van s mint egy ék behatol és szétválasztja a két szerb nemzetiség lakta államot, Szerbiát és Montenegrót.

Ha a szandzsák megszünnék török területnek lenni, érzékenyen érintené az a monarchia érdekét, mert a két előbb emlitett balkán államot összekötné egymással s a szerb—montenegrói terület az Adriától a Dunáig terjedne.

A legnagyobb érdeklődéssel kisérjük tehát nyugtalan szomszédunknak mozdulatait azon a területen, melyet a monarchia alig engedhetne át másnak, ha már megszünnék az a töröké lenni.

A montenegróiak betörése török területre Andrijevicától történt, a Lim folyó jobb partja mentén, ahonnan több ut vezet a szandzsák belsejébe.

A határvidéknek ott kifejezetten havasi jellege van, kopár, harasztos 1400 m.-ig terjedő magaslatok, melyekbe mélyen bevágva az ut éjszak felé vezet a Lim-völgyében.

Az első csatározások.

Alig 6 kilométernyire a határtól, a Lim-folyó balpartján levő kicsiny falunál Beránál a montenegróiak már oly szivós ellentállásra talált, hogy formális támadásra és a helység körül zárására voltak kényszeritve. Ütközet fejlődött ki, mely egészen az éjszakába tartott, mert csak szerdán jött értesités a harc kimenetéről.

Az álbánok, akiket ott a montenegróiak körülfogtak, addig kitartottak, mig a sietve oda rendelt török csapatok nem csak kiszabaditották őket, hanem oly erősek is voltak, hogy a montenegróiakat teljesen visszaverték s montenegrói területre követték. Ezen tudósitás Konstantinápolyból ered, tehát valószinüleg a törökök érdekében ki van szinezve, egy tény azonban minden kétséget kizáró módon megállapitható, az: hogy a montenegróiak alig, hogy lábukat török területre tették, az albán lakosság részéről a legerélyesebb ellentállásra találtak, olyan tény ez, mellyel, ugy látszik a szövetségesek nem számoltak, mert biztosra vették, hogy az arneuták s albánok, akik a háboru kitöréséig a török hatóságokkal visszálykodásban voltak, a török állam külső ellenségeihez csatlakoznak.

Ez a hit azonban téves volt, mert ugy látszik azt a nagy — talán legutolsó harcot — amelyet az ozmán birodalom európai léteért küzd az egész török és albán nép, együtt és vállvetve fogja végig küzdeni az ozmán birodalom külső ellenségeivel.

Jellemző, hogy Javor-ról, egy szerb helységről a szandzsák éjszaki határán, az a hir jön, hogy ott szerb és török csapatok közt összeütközés történt. Javor tudniillik a szandzsák legkeskenyebb részén fekszik s valószinü, hogy a montenegrói hadoszlop, mely itt a törökökkel összeütközött, arra lett volna hivatva a szerb csapatokkal érintkezést illetve összeköttetést keresni.

Az itt emlitett ütközet azonban csak másodrangu fontossággal bir, mert a montenegrói haderő főtömege a Skutari-tó vidékén operál s ott Podgorica környékén a gyenge törökcsapatokkal szemben fölényben maradt, a rögtönözve emelt török tábori erődítményeket bevette s nehéz tüzérségi anyagát sikerrel hozta akcióba.

Ott történt az, hogy miután egy nehéz ágyu a legénység gyakorlatlansága miatt hasznavehetetlenné vált és Nikita király azért a parancsnokló Borovics ezredesnek szemrehányásokat tett, ez a király szemeláttára agyonlőtte magát.

A béli főszolgabiró és járási számvevő.

Vizsgálat a főszolgabiró ellen.

Tegnap megemlitettük pár sorban, hogy a vármegyén megkezdték annak a hatalmas fegyelmi ügynek a vizsgálatát, mely a béli főszolgabiró ellen beadott feljelentés alapján indult meg.

A kihallgatás tegnap délig tartott. *Keszthelyi* Zoltán főjegyző vezeti a fegyelmit megelőző vizsgálatot. Természetesen tegnap is zárt ajtók mögött folyt a kihallgatás. Megvolt idézve a kihallgatásra ugy *Ertsey* Géza főszolgabiró, mint *Baranyi* Menyhért járási számvevő.

A főjegyző sorba vette a terjedelmes és igen sulyos vádakat tartalmazó feljelentéseket. Huszonhárom pontban van összefoglalva Baranyi vádjainak sorozata. A vizsgálatvezető főjegyző minden pontra nézve külön kihallgatta ugy Baranyi Menyhértet, mint Ertsey Gézát.

A sulyos és fölötte kompromitáló vádpontok soraiból három pont különösen az, mely kiemelkedik a többiből. Az első az, hogy a főszolgabiró a rabokat saját céljaira dolgoztatta, sőt még idegeneknek is dolgoztatott velük.

A második vádpont, hogy Ertsey Géza egyik családtagja részére 600 koronát jogtalanul utaltatott ki a béli hitelszövetkezettől. A harmadik, hogy a főszolgabiró a megillető egy napidij helyett két napidijat számitott fel és utaltatott is ki magának. Nem kis jelentőségü vád az sem, melyben a számvevő azt állitja a főszolgabiróról, hogy a képviselőválasztás alkalmával kiküldött szolgabiró fuvar költségeit a községekkel fizettette meg, holott azokat a saját fuvar általányából kellett volna megtériteni.

A vádak felolvasása után Ertsey Géza tette meg nyilatkozatát. A főszolgabiró minden vádat tagadott. Baranyi Menyhért a főszolgabiró tagadásával szemben is fenntartotta a vádakat s azok igazolására megnevezte a tanukat és a hivatalos aktákat.

A főjegyző igy a felek kihallgatását befejezte s a bizonyitási eljárást rendelte el. A bizonyitási eljárás Bélben lesz, ahova Baranyi Menyhértet is megidézik. A tanuk kihallgatása és a bizonyitékok beszerzése pár hetet fog igénybe venni.

Bélben nagy érdeklődést keltett a szokatlan fegyelmi vizsgálat és kiváncsian tekintenek az eredmény elé.

Kiváncsian várja mindenki az alispán döntését, mely hivatva van arra, hogy felderitse a valót és véget vessen annak az áldatlan állapotnak, mely a béli járás nyugalmát évek óta felkavarta.

HUMOR.

*

CSÁBITÁS.

— Gondolja meg jól, édes Jolánka, mielőtt kezét megtagadja. Nagybátyámnak félmillió koronás életbiztositása van, szenvedélyes aviatikus és én vagyok egyedüli örököse . . .

*

MELYIK A KEDVESEBBIK?

— Az én feleségem valósággal kétségbeejt. Mindig az első férjéről beszél, a kivel előttem megszökött.

— Szerencséd van, öregem. Velem az én feleségem mindig arról a második férjéről beszél, a kivel utánam fog megesküdni . . .

*

IGAZA VAN.

Tanitó: No Lacika, tudnál-e nekem megnevezni valamit, a mi nem fagy meg?

Lacika: Oh igen, a — forró viz.

*

KEGYELET.

— Hallottad? Marci barátunk megint megnősült; elvette a megboldogult első felesége nővérét.

— Kegyeletből?

— Nem éppen. Azt mondja, nem fog új anyóst szelidíteni.

*

KÜLÖNBSÉG.

— Tudja-e, Ilonka, hogy mikor maga kicsi volt, hányszor megcsókoltam?

— Hja, az más. Akkor még nem tudtam a körmeimmel védekezni.

*

CSÚSZÓS.

Jóska nagyon sokat kotyog s a mama nem tud tőle olvasni. Végre erélyesen rászól:

— Jóska, tartsd a nyelvedet!

Jóska két perc mulva jelenti;

— Nem lehet. Nagyon csúszós!

Vadász czipő
különlegességek kizárólag
Aranyi cipő áruházában
RÁKÓCZI-UT 13.
Telefon 512. Telefon 512.

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorba josoknak, székszorulásban szenvedőknek.
Igmándi keserüviz
Az elrontott gyomor 2—3 óra alatt teljesen rendbehozza
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.
Kapható Nagyváradon és vidéken minden gyógyszertárban és jobb füszerüzletben.

Mikor lesz játszótér?

Mintegy féléve, a prem. főgimnázium tanártestülete terjedelmes, minden oldalról megindokolt memorandumban arra kérte a városi tanácsot, hogy 650-700 tanulója részére mielőbb *játszóteret* létesitsen. E deadvánnyal — még visszaemlékezhetünk — az összes helybeli, sőt a fővárosi lapok is foglalkoztak. A *Nemzeti Sport*, hazánk legelőkelóbb sportlapja és az ifjuság testinevelésének buzgó szószólója követendő példaképen dicsérte meg a főgimn. tanártestületének mozgalmát. A város polgársága örömmel vette a hirt, hiszen ha áldozatot kell is hozni e nagyjelentőségü intézményért, — gyermekeik egészségében, vidám jókedvében bőven megtérül az. Bár a városi bizottság legtöbb tagjának, a városi tanács minden hivatalnokának elküldték e memorandumot, — sőt a városi tanács egyik oszlopa meg is igérte — szeptemberre, — mindezideig hirt sem hallottunk a létesités előmunkálatairól. Nehogy e feltétlenül megvalósitandó terv elaludjon, tisztelettel kérdjük a városi tanácsot: mikor is lesz hát és hol — a játszótér? Ha már őszre nem tudták megcsinálni, legalább tavaszra készitsék el.

Annak idején lapunkban is közölt és ismertetett beadvány indokait, ugyhisszük felesleges ujból előtárni. Azt azonban ujból hangoztatjuk, hogy ha Nagyvárad közönsége szivén viseli fiai sorsát, jövőjét, — e nagy horderejü ügyet közakarattal fogja felkarolni s vállvetve fogja mielőbb sikerhez juttatni. Nyugaton, ahová lépten-nyomon szorgosan elelsóvárgunk, ma oly fontos missziót látnak a játszóterekben, mint bármely más kulturtényezőben. De hála a Mindenhatónak, nálunk is terjed ezen üdvös felfogás. Székesfővárosunk, — ahol pedig minden talpalattnyi föld óriási pénzbe kerül, minden iskolája részére gondoskodik játszótérről. A vidéki városok pedig szinte versenyeznek e téren. ***Kolozsvár*** minden középiskolának juttatott bekeritett, gyönyörü játszóteret. Sőt a szomszédos *Nagyszalontán* is megelőztek bennünket. A főgimn. udvarához hatalmas területet csatolt a város s teljesen kifogástalan játszóteret létesitett. Városunk pedig, amely pedig a vidéki városok között a legmodernebbnek, legkulturáltabbnak szereti magát nagyhangon hirdetni, idáig még egy lépést sem tett e téren. Hanem igen is, a a Rhédey-kerti köröndre tilalomfát állittatott, amelyen furcsa felfogását jellemzően hirdeti, hogy ott *„a labdázás szigoruan tilos."*

Igaz, létesitett egy u. n. sport-telepet, több mint félszázezer koronáért, oda azonban a tanulóknak — mint olyanoknak — belépni nem igen szabad. Szó sincs róla, szivesen látják is, de csak, mint *klubtagot*. Hogy igy van, fényesen igazolja a főgimn. évvégi sport és játékünnepélye. A főpróbáját, a város egyik nagyhangu klubja — illetve annak egyik korifeusa — félbehagyatta, kifogásul hozván fel, hogy abban az időben „mérkőzés" lesz, holott a főgimnázium elvonulása után *(2 kettő)* ösztövér suhancnál többen nem mentek a pályára. Ettől eltekintve, kérdjük a város vezetőségét, vajjon az egy „football-mánián" kivül azóta fellendült-e a sport szép városunban? Avagy a legföljebb husz-harminc aktiv sportoló ifju eredménynek tekinthető? Vagy pedig kevesebb lett-e a megbetegedések száma, fogyott-e a kávéház, korcsma vendégserege, piros arcu, pattogó izom-daliák léptek-e a görbehátu, horpadtmellü reszkető inu, csikasz urfiak helyébe? Sajnos, ezt nem igen tapasztaljuk. Az igazság kedvéért elismerjük e sporttér létesitésével a tanács érdemét. De ezzel csak egy nagyon kis lépést tett városunk igazi, ésszerü testi kulturája felé. Mert amig közel 700 tanuló — a többi középfoku iskolákról nem is szólva — bocsánat e kifejezésért, — állati hulladékokkal himzett piszkos legelőn kénytelen játszani, — addig mi és senki emberi méltóságunkhoz illő testinevelésről ne szóljunk. Ma már — hála a józan belátásnak — egy város kulturáját nagyban befolyásolja az is, hogy gyermekei játszanak-e és hol? Egy angol inkább elképzel iskolát épület, mint játszótér nélkül. Németországban törvénnyel biztositják a játszóterek felállitását. Szóval ahol az emberiség haladását, fejlődését nemcsak jelszavakkal, hanem tettekkel szolgálják — mindenütt szaporodnak a játszóterek, mert tudják, érzik azt, hogy a sport, a testikultura nem egy pöffeszkedő, különálló, bizarr testiség, hanem az ember intellektuális képességének hü támogatója, megerősitője.

Lehetetlennek véljük azt, hogy városunk vezetősége, közönsége ne tudná azt, hogy az a heti két órás u. n. *„torna"* bizony nem elegendő a szellemiekre felhasznált energia pótlására. Ott erősitheti magát igaz a tanuló, de szánalmasan nélkülözi a szabadlevegő örömét, szabadságát. Mai társadalmunknak nem is annyira erős izmokra, mint inkább erős ***idegekre*** van szüksége, amit pedig sehol jobban nem edzhet az ifju, mint a játszótéren.

Végre álljon talpára Nagy-Várad minden polgára s közös erővel követeljék a játszótér felállitását. Hiszen, mint már emlitettük, véreink, gyermekeink egészségéről gondoskodunk ezáltal, ennyit pedig csak megérdemel az a fáradtan született szegény gyermek a nagy, *önfeláldozó köztől*. Vagy talán elegendőnek vélik a m. t. szülők, ha gyermekeik néhányszor végig lökdöstetik magukat a porral, no meg százféle illatszerrel telitett utcai levegőn? Bizony szomoru valóság, de nagyjában igy van. Ezért van aztán az, hogy már az első középiskolai osztályokban *ideges* tanulókkal találkozunk. Az igy „nevelt" gyermek életének legnagyobb korszakát, ifjuságát nem ismerheti meg, a szabadmozgásban, játékban előtörő gyermeki öröm lelkét nem villanyozhatja fel. Hogy legyen aztán az ilyen koravén gyermekből komoly munkás, amikor fizikai erőkifejtésben része sosem volt? Hogy tudjon az ilyen ifju vézna, puha, elsatnyult fizikumával jövőjéért, boldogulásáért küzdeni, a mikor testi fonnyadságát nyomon követi a lelki elernyedés is. Azért látjuk aztán, hogy exszisztenciáját a sima parketten való hajlongással, kegyek hajhászásával tudja csak biztositani.

De nem akarunk ismert és sokat hangoztatott igazságokat ujból feltálalni. Higyjék el tanácsos és polgármester uraink, hogy egy jól ellátott játszótér bir akkora sullyal a közegészség terén, mint egy kórház. De hát magyar átok, hogy csak akkor törődünk embertársainkkal, amikor már a kórházra szorul.

Elvárjuk tehát a város vezetőségétől, hogy tavaszra megcsináltatja a játszóteret. Ha feledékenyek — amit nem akarunk hinni — mi időnként figyelmeztetni fogjuk, sőt szolgálataira is állunk. Annak a 700 tanulónak már meg is üzenjük — Tiborc szavaival — hogy *él még a városi tanács, ad ő nektek tavaszra játszóteret . . . .*

No de aztán adjon is!!!

fm.

A Magántisztviselők Egyletének jubileuma.

Hetek óta készül a „Nagyváradi Magántisztviselők Egyesülete," hogy fennállásának tiz éves jubileumát megünnepelje.

Az ünnepélyre az országból sok helyről érkeztek vendégek, akiket a pályaudvaron ünnepélyesen fogadtak. Megérkeztek Kreutzer Lipót, a magántisztviselők orsz. szövetségének elnöke, dr Bessenyő Béla, az orsz. szövetség ügyésze, Gelléri Adolf szövetségi főtitkár, s a szövetség három tanácstagja, Gergely Janka, a Nőtisztviselők Országos Szövetségének elnöke, Földes Imre iró, továbbá Aradról dr Fuchs Albert a magántisztviselők egyletének főtitkára, Győrből Lovász Nándor, a magántisztviselők otthonának alelnöke és Eppstein Vilmos, Losoncról dr Gärtner Henrik, a magántisztviselők egyesületének elnöke és 3 tagja; ezenkivül Marosvásárhelyről, Szegedről, Kolozsvárról, Lugosról, Fiuméból, Kanizsáról, Mezőtelegdről érkeztek vendégek.

Tegnap este a Pannonia éttermében ismerkedési estély volt.

Az ünnepség alkalmából az egyesület hivatalos lapja ünnepi számot adott ki, amelybe városunk előkellőségei közül sokan irtak emléksorokat.

Az ünnepségen a város is képviselteti magát.

Az ünnepség központja délelőtt fél 11 órakor a városháza disztermében tartandó diszközgyülés lesz.

A jubileumi ünnepség teljes programja a következő:

1. Délelőtt fél 11 órakor diszközgyülés a városháza közgyülési termében. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Tartja: Rácz Jakab elnök. Ünnepi beszéd. Tartja: Kreutzer Lipót, a Magántisztviselők Országos Szövetsége elnöke. Testületek és egyesületek kiküldötteinek üdvözlő beszéde. Előadás „A magántisztviselők jogi helyzetéről". Tartja: Besnyő Béla dr, a MOSz ügyésze. Záró beszéd. Tartja: Fried Ferenc, alelnök.

2. Fél 1 órakor társas-ebéd a Pannonia éttermében.

3. Három órakor a „Nagyváradi Magántisztviselő Csapat" footballmérkőzése a Sport-téren.

4. Hat órakor összejövetel az Egyesület helyiségében („Emke"-palota).

5. Fél 8 órakor diszelőadás a Szigligeti szinházban. Szinrekerül: „Hivatalnok urak" amelyen a darab szerzője: Földes Imre magántisztviselő is jelen lesz.

Valódi **Amerikai** és **Chassala cipők**, legjobb **Boralino** és **Pichler kalapok**

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

ŐSZI és TÉLI :: IDÉNYRE

Harisnyák, kesztyük, lélekmelegitők, szövött gyermek sapkák és kabátok, szvetterek, barkettek, gyapju szövetek. Női és férfi fehérnemüek.

Rövidáruk óriási választékban.

Fráter és Kosminsky

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

Telefon 384. **Telefon 384.**

ŐSZI és TÉLI :: IDÉNYRE

Behivták a tenkei bolgárokat.

Husz asszony egy férfi.

A balkáni háborus világ érezteti szelét minden irányban. A négy kis állam olyan aparátussal készülődik a háborura, hogy szinte majd megijed tőle az ember. Montenegró mar teljesen készen van és csatát-csata után viv a török hadsereggel. A többi kis államok még csak szervezkednek. Legínkább Bulgária mozgolódik és gyüjti haderejét a háborura. Ez a zöldséges állam csaknem egy hadtestet fog kiállitani azokból az emberekből, akik idegen országokban termelik a zöldpaprikát és más főzelékneműket. Magyarországból egymásután hivják haza a bolgárokat.

Biharmegyéből, Tenkéről 20 férfi kapta meg a bolgár hadsereghez a behivót. A férfiakat roppant meglepte a behivó, mert egyáltalán nem akartak háboruba menni. A tenkei bolgárok már előre elhatározták, hogy az idén nem fognak haza utazni Bulgáriába, mert az ő békés természetükkel nem fér össze az odahaza duló háboru.

E határozatukat végre is akarták hajtani a bolgárok. A mezőkön lévő földkunyhók helyett Tenkén lakásokat béreltek és abba akartak télire beköltözni.

A bérleti szerződések már rendbe is voltak és megkezdték a családok beköltöztetését, mikor csütörtökön egyszerre 20 bolgár férfinak hozott behivót a posta. A bolgár kormány intézkedése kétségbeejtette a szerencsétlen embereket. Sirva, jajgatva futkostak Tenkén a behivókkal és panaszkodtak fünek-fának. A hatóságok nem tudtak segiteni a szerencsétlen nagyobbára családapákból álló társaságon.

A bolgárok erre összeadták ez évi keresetüket és arányosan elosztották. A kereset nagyobbik részét a családoknál hagyták, maguk részére csak annyit tartottak meg, amennyivel hazamehettek és odahaza egyes ügyeiket elintézhették. A husz bolgár a nyári keresettel a tenkei Takarékpénztárba ment és ott aranyra váltotta be a bankjegy és ezüst pénzt.

Sok sirás és bucsuzkodás után nagynehezen, fájó szivvel elindultak Tenkéről. Megrázó jelenetek játszódtak le a szerencsétlen emberek familiáiban. Különösen megható volt, mikor az apró kis gyermekektől bucsuzott az apa. Ki tudja nem-e utoljára csókolta meg, nem-e utoljára simitotta bozontos szakálához azt a mit sem sejtő egyszerü gyermeket.

Az egész bolgár csapat kikisérte a háboruba menő bolgárokat. Elment minden férfi. Egyetlen egy munkától megrokkant öreg maradt itthon, aki amugy is a telep őrzője volt, egy 60 éves vén bolgár. Tenkén, mely valószinüleg végleges hazájuk lesz az itt maradottaknak, 25-en maradtak. Csupa gyermek, leány és asszony. Ki lesz ezek gondozója, ha majd el fogy a megtakaritott pénz, ha nem talál vissza jönni az elment husz közül egy se? Nem tudja senki, de mindnyájan remélik, hogy vissza jön mindenki.

Tanácskozások a kánoni jog kodexéről. Salzburgból jelentik a Magyar Kurirnak: A salzburgi tartomány egyes egyházmegyéinek képviselői a minap fejezték be tanácskozásaikat a kánoni jog kodexére vonatkozólag. A tanácskozások végeztével hitelesitették és aláirták azt a jegyzőkönyvet, melyben a határozataikat javaslatok formájában a római kuria elé terjesztik. A két napig tartó konferencián résztvettek: Katshthaler biboros, dr Napotnik hercegérsek (Argon), dr Schuster (Grác), dr Kaltner (Klagenfurt) és dr Rieder (Salzburg) püspökök, továbbá dr Friedle káptalani helynök (Brixen), Hutter generális vikárius (Trient) és Filzer (Salzburg.)

HIREK

SAJTÓVASÁRNAP.

A magyarok Nagyasszonyunk ünnepén, ünnepet ül a magyar katholikus sajtó. Szeretnők azt irni, hogy diadalmas, ragyogó, fényes szép ünnepet, amelyen különös, hatalmas erővel támad fel az az igazi keresztény öntudat, amely hozzá kapcsolja, hozzá füzi a keresztény közönséget a tisztességes, a katholikus ujsághoz, a katholikus sajtóhoz, a mely szivével-lelkével, eszméivel és küzdésével, az utolsó betüig igazán az ő sajtója. Ennek a kath. sajtónak a pártolása, fejlesztése, hatalmassá, erőssé tevése égető szükség, életkérdés, amelyet most Nagyváradon, a katholikus sajtónagygyülés, Páter Banghának az igazság tüzes erejével ható szavai után talán nem is szükséges hosszu, sok-sok szóval fejtegetni. Ennek a katholikus sajtónak a pártolása, felemelése és ami nélkül a sajtóakciónk el sem képzelhető, a lehető legszélesebb, legnagyobb körben való elterjesztése, a kath. sajtóalap nagygyá tétele, ez a célja a mai sajtóvasárnapnak. A templomokban gyüjteni fognak a sajtó javára. Minden fillér egy talpalatnyi hely visszafoglalását jelenti, minden fillér előhaladás a diadalmas krisztusi kultura utján. Hisszük, hogy a kath. közönség megérti, megérzi a katholikus sajtóvasárnap jelentőségét és ezt tettekkel fogja bebizonyitani . . . és a magyar katholikus sajtó ünnepe igazi diadalmas, eredményekben gazdag előrehaladását fogja jelenteni a mi sajtónknak . . .

Minden közönség annyit ér, amennyit a sajtója. Tisztességes keresztény ember nem növelheti nagyra azt az ujságot, amely a legszentebb eszméit tiporja sárba, amelyet nem tehet oda a család tiszta asztalára, amelytől óvni kell a fehér leányszobát. Nem tarthatja hivének, jóbarátjának azt az ujságot, amely a meggyőződésében idegen tőle, benne nem nézi az embert, a lelket, hogy azt kulturális magaslatokra vigye, hisz minden lépésénél, minden mozdulatánál azaz első, legtöbbször egyedüli szempont, hogy jó üzlet legyen. Már pedig közönséges üzletsajtóval, vigécsajtóval nem lehet hulturát csinálni, lelket nemesiteni.

És szemben áll ezzel a katholikus sajtó. A tolla tiszta, a célja nemes, krisztusi, vannak ideáljai, az eszközei méltók a céljához. A közönségért van, . . . a szelleme, a szivverése, a gondolata, az érzése.

A modern krisztusi kultura szolgálatában áll, az vezeti, irányitja, öntudatra kelti a keresztény közönséget. Hogy munkájában minél erősebb, minél imponálóbb, hatalmasabb, jobb legyen, az a közönségtől függ.

. . . Régi dolgok, régi igazságok, amelyek ma, ami ünnepünkön önkéntelenül is megfogják a lelkünket és ma ezt különös erővel kell éreznie ma a közönségnek is, azoknak, akik szoktak még templomba járni . . .

La—Ly.

---

* **Gróf Széchényi Miklós bérmautja.** Gróf *Széchényi* Miklós v. b. t. t. megyés püspök a tegnap délutáni vonattal titkárja, *Brém* Lőrinc kiséretében *Körösladányba* utazott, ahol ma a bérmálás szentségét fogja kiszolgáltatni.

* **Magyarok Nagyasszonya.** Ünnepet ül ma, vasárnap hazánk minden katholikusa a „Magyarok Nagyasszonyának" tiszteletére, hogy lerójja iránta hálaját. Mikor hazánk fenállásának ezeréves ünnepét ültük, akkor rendelte el XIII. Leó pápa ezen ünnepet. Ezen ünnepen a templomban ünnepélyes szent misék és prédikációk lesznek s *Eszterházy* Pál nádornak ismert emelkedett szellemü fohászát imádkozzák.

* **Szentségimádás az olaszi plébánia templomba.** Az Oltáregyesület vasárnapi rendes szentségimádása ma az olaszi plébánia templomban lesz. A szentségimádás reggel 7 órakor kezdődik. 9 órakor ünnepélyes nagymise és prédikáció, délután 5 órakor pedig litánia lesz szent beszéddel és utána szentségbetétel.

* **Az irgalmasrend generálisa Nagy-Váradon.** Az irgalmas rend generálisa *Hoch* Ágoston titkárja és a magyar tartományfőnök *Thuróczy* Koruél kiséretében Nagy-Váradon volt és meglátogatta a nagyváradi irgalmasok rendházát. A generális, aki a rendházban példás rendet talált, tegnap utazott el Nagy-Váradról.

* **Egy főhercegnő renunciációja.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy Mechtildis főhercegnő, Károly István főherceg leánya elhatározta, hogy herceg Czartoryski Sándor Olgierddel házasságra lép. Ezért az uralkodóház szabályai szerint szükséges volt, hogy az utódlási és öröklési jogról lemondjon. Ez a lemondási nyilatkozat ez október 9-én történt meg Károly István főherceg palotájában.

* **A tábori püspök miséje.** *Bjelik* Imre tábori apostoli helynök, aki most Nagy-Váradon időzik, ma délelőtt 9 órakor a helybeli katonaság előtt a kapucinus templomban ünnepélyes szent misét mond, utána pedig prédikálni fog.

* **A tüzoltónap.** A derék tüzoltók javára tegnap tegnap tartották meg az első tüzoltónapot, amelyen az egész városban gyüjtöttek a hatalmas bádog perselyekbe. A közönség szivesen áldozott a jótékony célra s hogy az első nap elég jelentős sikerrel végződött, azt főleg az ügyes hölgygyüjtőknek köszönhetik. Nemcsak az utcán, hanem a kávéházban is megjelentek ezek a mosolygó, csinos kis hölgyek, akik előtt meg nyilt minden pénztárca. Odaálltak a kártyaasztalokhoz is és érdekes volt a besavanyodott kártyások érzékenykedése. Morogtak, hogy miért zavarják őket. Persze igyekeztek megszabadulni tőlük s ezt csak egy fehér pénz árán érhették el. A második nap ma van.

* **Ebéd a tábori vikárius tiszteletére.** Tegnap fényes ebédet adott dr *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t. nagyprépost Bjelik Imre tábori vikárius tiszteletére. Az ebéden több katonai méltóság jelent meg, köztük Henriquez hadosztályparancsnok is. Jelen volt Müller Richard, a hadapródiskola parancsnoka, a két tábori lelkész: Kozári Gyula és Boros Bertalan, továbbá több csapattörzstiszt. Bjelik Imre felköszöntötte a volt tábori vikáriust nevenapja alkalmából. A meleghangu üdvözlést Belopotoczky Kálmán megköszönte s kijelentette, hogy nemnévnapja teszi jelentőssé a mai diszebédet, hanem a tábori vikárius jelenléte. Az ebédet az ő tiszteletére adja s rend-

kivül örvend ez alkalomnak, hogy mint házigazda üdvözölheti Bjelik Imrét, aki uj méltóságának elfoglalása óta először jár Nagy-Váradon.

* **Az Urak Mária Kongregációja** ma vasárnap tartja közös áldozását d. e. fél nyolckor a Szent József-intézet kápolnájában.

* **A tiszti orvosok inspekciója.** Tegnapi számunkban megemlékeztünk arról, hogy Nagy-Várad város orvosi hivatalánál sok esetben nincs jelen tiszti orvos, mikor szükség volna reá s a közlemény hangoztatta, hogy a tiszti orvosoknak állandó inspekciót kellene tartani. Illetékes helyről azt a felvilágositást kaptuk, hogy a városi orvosok létszáma az utóbbi időben azért volt hiányos, mivel dr *Berkovits* René kerületi orvos jelenleg Amerikában van orvos kongresszuson és tanulmány uton, dr *Mayer* László városi főorvos kiküldetésben járt Strassburgban, a tifusz elleni védekezés tanulmányozása céljából s csak pár nappal ezelőtt érkezett haza. Dr Berkovits Renét dr Ertler Mór tb. kerületi orvos helyettesiti, tehát jelenleg a hatósági orvosi ellátásban fennakadás nincs. A tiszti orvosok állandó inspekciót a városházán nem tarthatnak, mivel a magángyakorlattól őket eltiltani nem lehet, már csak azért sem, mert a város által adott dotációból nem lennének képesek megélni. A hatósági orvosok a magán müködéstől különben is sehol nincsenek eltiltva.

* **A Mária-kongregációk nagygyülése.** A Mária-kongregációk évenként a katholikus nagygyülés keretében szokták megtartani kongresszusukat. Bár az idén a katholikus nagygyülést elhalasztották, a Mária kongregációk szokásos évi nagygyülésüket megtartják. A nagygyülés november 24-én lesz Budapesten.

* **Temetés.** Az oly fiatalon elhunyt *Hranyiczky* Albert temetése ma, vasárnap, délután fél 4 órakor lesz a pályaudvarról. Eredetileg ugy volt tervezve, hogy a temetés már szombaton meglesz, azonban a holttestet csak mára tudták Nagyváradra szállitani s igy az eredeti tervet módositani kellett. A gyászeset alkalmával igen sokan nyilvánitották részvétüket a mélyen sujtott szülőknek. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 14-én délelőtt 9 órakor lesz az olaszi plébáni templomban.

* **A vásárcsarnok épitése.** A nagypiactéren épitendő városi vásárcsarnok épitése tárgyában nagy mozgalom indult meg, amelynek élén előkelő férfiaink állanak. Az intéző-bizottság az épitès megbeszélése tárgyában ma, vasárnap, okt 13-án délelőtt 10 órára értekezletet hivott össze a „Kereskedelmi Csarnok“ emeleti helyiségébe.

* **Lehet-e irtani a vaddisznókat?** Megirtuk a napokban, hogy mily nagy károkat okoz a miklóirtási körjegyzőség községeiben a vaddisznó. Ismertettük a lakosság védekezését, melylyel egyedüli terményét a tengerit akarja megmenteni a falánk állatoktól. A Tiszántul irta meg azt is, hogy a község felhivására az alispántól engedélyt kért arra, hogy a vaddisznókat hatóságilag pusztittassa. Ennek már idestova egy hónapja, de még az engedély sehol sincs. Tegnap aztán kiderült a késedelem oka. Az alispán ugyanis az iratokat felküldte a belügyminiszterhez. És óh copf, de milyen copf? Pesttől Miklóirtásig ér. A miniszter leküldte az ügyet véleményezés végett a magyarcsékei főszolgabiróhoz, tehát ahoz a hatósághoz, mely kérte az engedélyt. És ehez az intézkedéshez 1 hónap kellett. Mennyi idő fog kelleni akkor a tényleges engedély megadásához. Miklóirtáson ez alatt javában pusztitja a tengerit a vaddisznó. A lakosság pedig, hogy mégis megmentsen valamit, hozzáfogott törni az éretlen termést. Lehet, hogy karácsonyra le jön az engedély, csak legyen vaddisznó.

* **„Montenegró hadmüveletei.“** Ily cimmel olvasóink mai számunkban hosszabb cikket találnak katonai munkatársunktól. A cikk célja, hogy a most kitört balkáni háboru eddigi eseményeit tisztán katonai szempontból megvilágitsa. A napról-napra jövő táviratok ugyanis nem adhatnak rendszeresen áttekinthető képet a harctér eseményeiről és kivált a katonai szempontok figyelembe vételét teljesen nélkülözik. A Tiszántulnak ezentul módjában lesz a harctér eseményeiről hetenkint tisztán katonai szempontok szerint összefoglaló áttekintést közölni. Katonai munkatársunk szaktudása és a rendelkezésére álló elsőrangu források biztositják, hogy e cikkeink olvasóinknak állandó érdeklődésével fognak találkozni.

* **Szerencsétlenség egy szálloda épitésénél.** Folyó hó 10-iki számunkban megirték, hogy az egyik vaskóhi szálloda épitésénél szerencsétlenség történt, ahol *Vida* Sándor sulyosan megsebesült. E hiradásunkra a vállalkozó *Kiss* Gyula kérésére Bogdán Miklós vaskóhi lakos bizonyitása alapján, azt az információt kaptuk, hogy a szálloda épitésénél csupán kisebb baleset történt, de szerencsétlenségről szó sincs. Vidának komolyabb baja nem történt, az ő fejére mindössze egy láda malter ömlött rá, mely az egész testét beboritotta. Az eset szemtanui megvoltak ijedve és azt hitték, hogy sulyosabb természetü dolog történt. Ez azonban szerencsére nem volt való s mi most készséggel igazitjuk helyre hiradásunkat.

* **Kitüntetett tüzoltók.** A király felhatalmazására a miniszterelnök a király által alapitott diszérmet, a derecskei önkéntes tüzoltóság kebeléből *Bökönyi* Péter szertárnoknak, *Varga* József szivattyumesternek, *Haffner* András őrparancsnoknak, a belényesi önkéntes tüzoltóság kebeléből *Jancsik* Géza tiszteletbeli parancsnoknak és végül a nagyváradi tüzoltóság kebeléből *Lusztig* János szivattyus szakaszparancsnoknak adományozta.

* **A törzsvendég.** Mult éjjel 2 órakor *Feldmann* Lajos kereskedősegédet — aki többet tartózkodik a Csarnok-kávéházban — mint az áruasztal mellett, felhivta a kávéház főpincére, hogy fizetné be a zenélési engedélyért a neki adott 10 koronát. Feldmann Lajos készséggel vállalkozott, hogy a rendőrségre elviszi a 10 koronát, de ahelyett kiment a vasuti állomás harmadik osztályu várótermébe és lefeküdt. Az őrszem kérdést intézett a kávéházban, hogy van-e zenélési engedély? Igenlő válasz után megakart győződni a dologról s kérte az engedélyt. Elküldötte éppen a kávéházban jelen lévő Feldmann édes apját, hogy befizett-e Lajos fia a zenedijjat? Feldmann Lajos előállittatott a vasuti állomásról, megkérdeztetvén, hogy miért nem fizette le az illetéket, lakónikusan azt válaszolta, hogy pénzével összezavarta a kapott 10 koronát és igy nem tudta melyik a kapott 10 korona. A kedélyes Feldmannt lezárták.

* **Elütötte a villamos.** Egy hatvan éves öreg asszonyt tegnap este elütött a villamos. A mentők bevitték a kórházba. Mindössze gyenge horzsolást szenvedett az egyik kezén. Komolyabb baja azonban nem történt.

* **A nyilvános könyvtár heti forgalma.** A városi nyilvános könyvtárban az elmult héten a látogatók száma a következőkép oszlik meg:

Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Összesen
98	140	135	123	91	70	—	—

A látogatók közül diák volt 579, kereskedő 42, iparos 55, magánhivatalnok 65, joghallgató 15, tanár 1, tanitó 6, főiskolai hallgató 24, masamód 5, gazdász 4, gyógyszerész 3, magánzó 3, talmudista 4.

Hogy az olvasók száma kevesebb, mint a mult héten, onnan van, hogy a hely elégtelensége miatt az olvasók számát korlátozni kellett.

Az olvasott müvek közül irodalmi mü volt 401, tudományos munka 177 és folyóirat 247. Összesen 825.

* **Elmebeteg férj.** *Békési* Teréz 4 év óta közös háztartásban él *Józsa* Imre iszákos kőmüves segéddel, 2 gyermekük van. Józsa már 4 hét óta munkanélkül jár kel és folyton iszik és igy részegségében többször öngyilkossággal fenyegetődzött. Tegnap este 10 óratájban lefeküdt Józsa Imre és ott az ágyban egy cukorspárgát többszörösen körül csavart a nyakára, göresöt kötött s azzal akarta magát megfojtani. A hörgésre felébredt Békési Teréz és a spárgát levagdalta. A mikor magához tért Józsa, elmondotta, hogy öngyilkosságot akart elkövetni, mert ő féltékeny és azt hiszi, hogy felesége őt megcsalja. Tegnap délelőtt ujra megkisérlette egy késsel az öngyilkosságot. A házbeliek segitségével a kés tőle elvétetett. Elment hazulról és csak délután tért vissza holt részegen s ekkor már Békési Terézt, s két gyermekét akarta legyilkolni. A mentők Józsa Imrét a rendőrségre szállitották, a hol dr Ertler Mór megvizsgálta elmebeli állapotát, konstatálta, hogy Józsa Imre elmebeteg. Beszállittatott a biharmegyei elmegyógyintézetbe.

* **A vatikáni orosz követ a pápánál.** A Magyar Kurir római tudósitója jelenti, hogy csütörtök délelőtt fogadta a pápa Nelidowot, Oroszország uj vatikáni követét. A hivatalos fogadtatás és a megbizólevél átadása a trónteremben folyt le. A hivatalos fogadtatás után a pápa visszavonult magánlakosztályába és ott fogadta kihallgatáson a követet, akivel még egy ideig elbeszélgetett.

* **Gólya a koporsó mellett.** Különös körülmények között látogatta meg a gólya az egyik tenkei családot. *Weinberger* Adolf jómódu tenkei kereskedőnek meghalt az édesatyja Amsterdamban. A temetésre Tenkéről elutazott Weinberger a feleségével együtt. Weinbergerné kissé meggondolatlanul járt el, mikor a hosszu utra vállalkozott, mert ugyancsak közelgett házukhoz a gólya. És amitől féltek, tényleg bekövetkezett. Kint az idegenben a temetés alatt a koporsó mellett érkezett meg a gólya egy egészséges fiu gyermekkel. Az eset most élénken foglalkoztatja a tenkeieket.

* **Adományok a nyilvános könyvtárnak.** Az elmult héten a következők gazdagitották a nyilvános könyvtár állományát: a vallás és közoktatásügyi miniszter (1 kötet), egy állami letét, a pápai főiskola (1 kötet) Szeged városa (1 kötet) és Héger Gyula főhadnagy (7 kötet). A szives adakozóknak ez uton is köszönetet mond a könyvtár vezetősége.

* **Lausch ezredes halála.** *Lausch* Károly uyug. cs. és kir. ezredes tegnap meghalt. Az elhunyt ezredest kiterjedt rokonság gyászolja.

* **Tüz a tüzoltónapon.** Tegnap volt az első tüzoltónap s a város utcáin diszbeöltözött tüzoltók sétálgattak, kezükben a gyüjtőpersellyel. S a kora délelőtti órákban egyszerre végigfutott a városon a tüz van! kiabálás. A sarkok diszruhás tüzoltói zavarban voltak egy percig, aztán felkapták az urnát és szaladtak részint a központba, részint pedig a tüz szinhelyére. A tüz Körös-utcán volt, Oláh Ferenc hentesmester istállójának teteje gyulladt ki. Szerencsére nem valami veszedelmes erejü volt s igy hamar elfojtották.

* **Jóizlésü ember** kávét, teát, rumot, cukorkát és tea süteményt, csakis a **FIUMEI kávébehozatalnál** vásárol Rákóczi-ut, Bazárépület. **Telefon az egész megyére 637.** sz.

* **Miért volt Vaskóhn árviz?** Megirta a Tiszántúl, hogy *Vaskóhn* ez év augusztus 7-én elboritotta az esőzések alkalmával a viz a község nyugati részét. A vizáradást a nagy-várad—belényes—vaskóhi vasuttársaság kerpenyédi határban levő malmának rossz zsilipje okozta. A zsilippel nem lehetett a vizet annyira elzárni, hogy az ne jusson az u. n. malomárokba. Az árokban a viz annyira felgyülemlett, hogy először csak a szántóföldeket, majd a község nyugati részén levő kerteket is elboritotta. Az alacsonyabb részeken pedig még az udvarokra is felhatott ugy, hogy több házból nem lehetett az utcára jutni. Ezért, a község nevében *Mayr* Gyula jegyző és *Orbán* Sándor biró panaszt tettek a vaskóhi járás főszolgabirójánál. *Tempeleán* Dezső főszolgabiró meginditotta a vizsgálatot és személyesen győződött meg, hogy tényleg a zsilip rosz, amely kicserélését még a mult évben elrendelte a vármegye alispánja. A főszolgabiró most kéri az alispánt, hogy a zsilip megvizsgálására szakközeget rendeljen ki.

* **A Kath. Legényegyletben.** ma colon-estély lesz. Haladóknak beiratkozni még mindig lehet.

* **Magyarország könyvtári térképe.** Rendkivül érdekes térképet készitett *Bodnár* János a nyilvános könyvtár őre Magyarországról. Megcsinálta a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának hiteles adatai alapján az összes vármegyék egybekapcsolásával hazánk könyvtári térképét. Könnyen áttekinthető képben látjuk, hogy 33 vármegyében 10-en alul áll a könyvtárak száma. Ezek a vármegyék: Csanád, Szatmár, Fejér, Tolna, Esztergom, Komárom Győr, Mosony, Pozsony, Turóc, Liptó Árva, Gömör, Heves, Zemplén, Ung, Ugocsa, Máramaros, Beszterce-Naszód, Szilágy, Csik, Tordaaranyos, Alsófehér, Nagyküküllő, Szeben, Fogaras, Brassó, Verőce, Pozsega, Körös-Belovár, Varasd, Zágráb, Modrus-Fiume. 10—20 könyvtár van 20 vármegyében; ezek: Bácsbodrog, Hajdu, Temes, Sopron, Veszprén, Vas, Baranya, Trencsén, Szepes, Abaujtorna, Sáros, Borsod, Bereg, Szolnokdoboka, Kisküküllő, Udvarhely, Háromszék, Hunyad, Krassószörény, Szerém. 20—30 népkönyvtár van 8 vármegyében; u. m.: Torontál, Arad, Bihar, Békés, Somogy, Zala, Zólyom, Nógrád. 30—40 népkönyvtár van 5 vármegyében; ezek: Jásznagykunszolnok, Bars, Hont, Kolozs, Marostorda s 50-en felül 3 vármegyében van népkönyvtár. Ezek: Pestpilis, Csongrád és Nyitra. Két vármegyében Szabolcsban és Lika-Krbavában egyetlen egy könyvtár sincsen. Az értékes térképet a szerző, a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának ajándékozta.

x **KIRÁLY üditő vizet** 10 üveg rendelésnél házhoz szállitunk üvegenként 7 fillérért. Demetrovits Jenő és Társa. — TELEFON 10-99.

VOSZKA

czipői és csizmái

mérték szerint hirnevesek.

Cégt. Ifj. VOSZKA FERENCZ

Telefon 11—33.

Népszövetségi tagoknak 10 százalék kedvezmény.

Vadàsz urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhivom a nagyérdemü vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését állam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányu fegyverekből, a legjobb töltények ugy külföldi mint belföldi lőporral készültek a legpontosabban készitve s ajánlom fegyverjavitó mühelyemet, hol szakszerüen, gyorsan és pontosan eszközlök minden nemü fegyverjavitást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többe fog kerülni annak hejreállitása. M. kir. lőporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladànyi József** puskamüves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

x **Mstr. Mohamed Vonsuff Nagyváradon.** Az angolok csak nem fogynak ki a leleményességből. Mindig kitalálnak olyas valamit, amivel a magyar közönséget lethargiájából felrázhatja, de egyben jó üzletet is csinálhat. Nehány nap előtt kaptunk **Aszódi Mihály** csemege üzletéből egy csinos nyomtatott meghivót, amelyen egy Andonis szépségü férfi indián fejét pillantottuk meg és tisztelettel meghiv bennünket Aszódi Mihály üzletébe egy ingyen theazsurra. Tegnap reggel tényleg megérkezett a szép indiánus és azonnal hozzáfogott reklam akciójához. Felöltötte szép nemzeti viseletét, meggyujtotta a szamovárt és főzte már kora reggeltől késő estig a hires **Saman-teat.** Mondanunk sem kell, hogy Nagyváradon sok a tea szerető ember és zarándokoltak a szép csemege üzletbe megizlelni a teák királyát. Annyi ember állt egész nap az üzlet előtt, hogy már már a rendőrség lépett közbe a nagy és kiváncsi közönség szétverésére. A Saman tea kiválónak bizonyult és ezzel megszerezte magának Nagyváradon is hiveit.

x **Kossuth-utca** 6. számu ház Körös felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

x **TUZIFA** hasábos és apritva, ugyszintén elsőrendü porosz kőszenet házhoz szállit **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x Uj ipartelep. Szántó Dezső nagyváradi mülakatos impozáns modern gépekkel felszerelt gyártelepét a Rulikovszky-uton a n. érd. közönség szives figyelmébe ajánljuk mielőbb megtekintés végett. **Lásd a hirdetést is.**

x SAL FERENC-utca 14. számu ház 5%-os teherrel eladó.

* **Faiskola kiárusitás.** A Biharmegyei Gazdasági Egyesület a gyümölcsfa- és diszfaiskoláját ez év folyamán feloszlatja, minélfogva a faiskolában levő összes csemetefák, vadoncok, valamint diszcserjék ez év őszén igen méltányos árak mellett kiárusittatnak. Felhivjuk ennélfogva a gyümölcsfák és diszcserjéket vásárolni szándékozókat, hogy ezen kedvező alkalmat használják fel s szükségletüket fedezzék a Biharmegyei Gazdasági Egyesület faiskolájából. Megkeresések a Biharmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalához (Nagyvárad, Bunyitayliget) intézendők. A faiskolában kapható fák és cserjék jegyzékét az egyesület titkári hivatala az érdeklődőknek szivesen megküldi.

x **Jókarban levő zongorát** kézalól veszek. Cim a kiadóhivatalban megtudható.

* **Hetek óta** feltünést kelt már a Rákóczi uti Gerliczy palotában készülő **Szent Antal** gyógyszertár. A városi főorvosi hivatal ma vizsgálta azt meg s miután ugy a berendezést, mint a raktáron lévő gyógyszereket helyesnek és az előirt törvényeknek megfelelőnek találták; hivatalosan is megnyitották azt. Ez alkalommal magunk is megnéztük az uj gyógyszertért, amelynek nemcsak külseje, de belső berendezése is valóban modern.

* **Uj Lexikon.** Révai-féle (eddig 5 kötet jelent meg), továbbá mindenféle könyvek Benkő Artur Rákóczi-uti könyvkereskedésében. Antiquar könyveket jó áron veszek.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén **két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **A német, francia és angol nyelvekben** tökéletes kiképeztetést nyerhetnek legalább középiskolai müveltséggel biró egyének a Rose-rendszerü nyelviskolában (Bémer tér 1. szám). Beiratkozás mindenkor. Tandij óránként és személyenként 1 korona 50 fillér.

Joghallgatók! Ügyvédi vizsgára készülők!
ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját érdekükben csakis **Dr Kállay** jogi szemináriuma után készülnek
Budapest, IX. Lónyai-utca 18 b. (Calvin-tér mellett).
Telefon 125—38 **Telefon 125—38.**

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyàr

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást** is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garantia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges pártfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN.**

SZINHÁZ

Heti müsor:

Vasárnap délután: Bőregér, este: Hivatalnok urak, diszelőadás a magánhivatalnokok egyesületének 10 éves jubileuma alkalmából.

Hétfő: Hoffmann meséi.
Kedd: Cornevillei harangok.
Szerda: Gunyvacsora.
Csütörtök délután: Ocskay brigadéros (Ifjusági előadás), este: Gunyvacsora.
Péntek: Gunyvacsora.
Szombat: Asszonyfaló.
Vasárnap délután: Én vagyok a néni, este: Ábrahám a menyországban.

Hoffmann meséi.

Az énekes személyzet nagy ambicióval készült Offenbach remekművének előadására. A siker az igyekezettel nem állott ugyan arányban, de azért el kell ismernünk, hogy sok helyütt az előadás szépen összevágott és a közönség kevésbbé zeneértő részének osztatlan tetszését nyerte meg. Már pedig ez a fő, a tömeg az irányadó, nem pedig az az egy-két muzsikális ember, aki felszisszen egy fals hang hallatára s aki az énekelt futamokban minden hangot külön szeretne

hallani, még pedig ugyanazokat a hangokat, amelyek a kottában vannak megirva, azonfelül a kihagyott ütemeket is észreveszi.

Görög Olgának az Antónia jelenetében volt szép és megérdemelt sikere. Gyönyörü hangja van ennek az énekesnőnek és ugy a lirikus, mint a drámai részeket pompásan énekli. Óriási hangterjedelme és ereje minden nehézséget legyőz. Koloraturára azonban a hangja nem hajlik. Ez csak kár, de nem baj, megfelelő szerepkörben még nagy operaénekesnő lehet belőle.

Medgyaszay a cimszerepben szép sikert aratott. Játéka igen jó, hanggal is győzi, különösen a Kleinczak legenda sikerült szépen. A végére kimerült kissé, azért ajánljuk, hogy az utolsó dalt transzponáltassa A-mollba, a zenekarnak semmi nehézséget sem fog okozni.

Binder tanulta be legpontosabban a szerepe zenei részét. Ezért feltétlen elismerés illeti, mert a többi uj főszereplő mind botlott egyszer-másszor. Játéka a második felvonásban gyenge volt, egyébként megfelelt. Szép mély hangja ebben a neki való szerepben jól érvényesült.

Horváth Mici játszotta Miklós szerepét igen kedvesen. A régiek most is jók voltak, mint mindig.

A zenekart Kerner karmester vezette nagyon szépen, erélyes tempókkal. A hárfának nagy szerepe volt s a hárfásé a főérdem, hogy a barkarolát megkellett ismételniök.

A közönség teljesen megtöltötte a szinházat és sokat tapsolt. —ő.

A Gunyvacsora. Szerdán este egy csodálatos szépségü olasz drámai költemény bemutatója lesz a Szigligeti szinházban. Sem Benelli világhires darabját a Gunyvacsorát hdzzák szinre Erdős Renének pompás forditásában. A szinház müvészgárdája nagyban készül a bemutatóra, hogy az a sok költői szépség, az a mélységes tragikai erő, mely átvonul a darabon, a legfinomabb árnyalataiban is érvényesülhessen. Thurányi, Tóth Elek, Étsy Emma lesznek a főszereplők, kiknek müvészi egyénisége garancia a nagyhatásu darab teljes sikeréhez.

Evva Lajos meghalt. A Népszinház egykori igazgatója, Evva Lajos, tegnap reggel nyolcadfél órakor hosszu szenvedés után meghalt a Vörös Kereszt-kórházban, hatvankét éves korában. Évek óta betegeskedett, szivbaj és érelmeszesedés gyötörte és orvosai már hónapokkal ezelőtt lemondottak életéről. A budapesti szinházi világ egyik legismertebb alakja, a nyolcvanas és kilencvenes évek legnépszerübb magyar szinházigazgatója volt Evva Lajos, a kinek az igazgatása alatt örvendhetett a fővárosi közönség a régi Népszinház ugynevezett fénykorának. Evva Lajos temetése valószinüleg hétfőn lesz.

IRODALOM

Az **Élet** ma megjelent számának szenzációja: *Babits* Mihály új Dante-forditásának bemutatása. A Pokol III. énekét közli mutatóul az Élet, a kiváló poéta forditásában Babits egyéniségéről is közöl egy finoman rajzolt képet az Élet, melynek e számába *Andor* József irt novellát, *Kiss* Menyhért, *Lendvai* István és *Móricz* Károly pedig verset. *Zsoldos* László „Fölfelé megyünk“ c. regénye véget ér az Életnek e gazdag tartalmú, szépen illusztrált számában.

Keletindiai kèzimunka ès Perzsa-szőnyeg kiàllitàs!

Ilt még nem létezett dolgok a :: **Ràkóczi-ut 13. sz alatt** (uj Waiszlovits-féle palotában.) Nyitva e hó 12-étől reggel 8-tól este 7 óráig A kiállitás csak e hó végéig tart. **Belépődij nincs**

SPORT

A mai bajnoki football mérkőzés. A football sport szempontjából rendkivül értékes nap a mai, amelyen egymást érik érdekes változatosságban a legvonzóbb mérkőzések. A nap legszenzációsabb eseménye, amelyre nemcsak a város, de Keletmagyarország egész sporttársadalma feszült érdeklődéssel tekint, a Debreczeni KASE és a Nagyváradi AC csapatának bajnoki mérkőzése. A bajnoki mérkőzés délután 3 órakor a Rhédey-kerti sporttéren lesz.

A szatmári AC Nagy-Váradon. Két idegen footballcsapat vendége lesz ma a NAC.-nak a Rhédey kerti pályán. Az egyik a DKASE csapata, amelylyel a NAC I. játszik bajnoki mérkőzést, a másik a Szatmári AC csapata, amely a bajnoki mérkőzés előtt a NAC magántisztviselők csapatával fog mérkőzni.

ZENE ÉS MÜVÉSZET

Apáczay István nótáskönyve!

Ezen a cimen tetszetős formában, zsebkiadásban, mint a Fráter-nóták, egy kottagyüjtemény jelent meg Bárd Ferenc kiadásában. Apáczay Istvánt már jól ismerjük, szép alföldi nótái, de különösen magyaros, felemelő és dallamos Mária énekei, melyek ugyancsak Bárdék kiadásában jelentek meg, sok kellemes percet szereztek nekünk. Most is örömmel vettük kezünkbe az uj nótáskönyvet s érdeklődésünk csak nőtt, amint az egyes nótákat lejátszottuk.

Igazi magyar lélekből fakadtak és magyar szivhez szólnak ezek a nóták, melyek népszerüségre vannak hivatva. Emellett eredetiség van bennük, amit oly kevéssé találunk fel modern népdalszerzőinknél. Az eredetiséget pedig nem cikornyás formában keresi, hanem egyszerüséggel is ujszerüen tud hatni.

Igen szép például a „Galamb szállt“ kezdetü kis dal, vagy az „Édes anyám mért nem ir a kaszárnyába?“ A vigak közül a pattogós „Holdvilágra“ cimü a legsikerültebb. Összesen husz dalt tartalmaz a gyüjtemény, s a felsoroltakon kivül a többi is mind igen sikerült alkotás.

Külön kell kiemelnünk az összhangositást, amely Resch Mihály tanár müve és változatosságával, leleményességével, precizitásával minden szakértő elismerését megérdemli.

A nótáskönyvet melegen ajánljuk a magyar zenét kedvelők figyelmébe, mindössze 2 korona az ára.

Olasz operaénekesek lépnek fel most minden este a Lloyd kávéházban. Véletlenül tévedtünk be a helyiségbe és meglepetve hallottuk az igazán müvészi nivón álló előadást. Civilotti k. a. a primadonna hatalmas, csengő, pompásan képzelt szopránhangon s szép előadásban énekli a legszebb operaáriákat, Tortirici baritonistának gyönyörü hangja van, Sinatra hőstenor és Novarini lirai tenor szintén nagyon szépen énekelnek. Vignotó zongnrista, Sparapani klarinétos és Mellilo hegedüs nagy rutinnal s olaszos temperamentummal kisérték őket. Az operarészleteken kivül olasz mü- és népdalokat is adnak elő nagy sikerrel. Örömmel tapsoltunk a müvészeknek, akik nem holmi utcai énekesek ám, hanem Mascagni tanitványai, s akik eddig előkelő szinpadokon szerepeltek, de most mig a bukaresti szerződésük megkezdődik, nem akarják dologtalanul tölteni az időt, hanem énekelve bejárják az országot. Érdemes őket meghallgatni.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

§ **Megölte a feleségét.** Borzalmas gyilkosság ügyének tárgyalását kezdte meg az esküdtbiróság. *Puskó* Gergely esküllői lakos ez év május 23-án agyonlőtte a feleségét, akivel régóta rossz lábon élt, folytonosan ütötte, kinozta. *Bogye* Simon községi biró a csendőrök előtt azt vallotta, hogy Puskó öngyilkos akart lenni és csak véletlenül találta a golyó. Azonban kiderült csakhamar ennek az állitásnak a valótlansága, s igy most a birót is felelősségre vonták bünpártolás miatt. A hitvesgyilkosság ügyében egész sereg tanut hallgatnak ki. Tegnap még csak a vádlottak kihallgatásával végeztek. Az itélet néhány nap mulva várható.

§ **Felmentették a tisztásfalvi jegyzőt.** *Moldován* János tisztásfalvi jegyző ügyében, melyről tegnapi számunkban már megemlékeztünk, tegnap délelőtt meghozta az itéletet a biróság. A körjegyzőt az ellene emelt vádak alól felmentette és igy elégtételt szolgáltatott a meghurcolt jegyzőnek.

NYILTÉR

FOGAK.

Ep gyökerek bennhagyásával müvészikivitelben szájpadlás nélkül is készit **kitünő hirnevü**

Fogtechnica

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sassal szemben

TÁVIRATOK

Justh Gyula Budapesten.

Budapest, okt. 12.

(Saj. tud.) Justh Gyula ma Budapestre fog érkezni. A pártvezért a pályaudvaron a függetlenségi és 48-as pártok fogadják. Justh érkezéséről a párt külön kommunikét adott ki.

—

Öngyilkos ügyvéd.

Budapest, okt. 12.

(Saj. tud.) Ma délután fél 4 órakor Nagy Géza szatmári ügyvéd főbe lőtte magát és nyomban meghalt.

—

Borzalmas öngyilkosság.

Budapest, okt. 12.

(Saj. tud.) Kozák András a Duna parton ma délután dinamit patront vett a szájába és annak gyutacsát meggyujtotta. A patron felrobbant és a mukás fejét darabokra szaggatta.

—

Szerb csapatok koncentrálása

Bécs, okt. 12.

(Saját tudósitónktól.) Óriási apparátussal folyik a szerb csapatok összpontositása. A csapatok Üszküb felé vonulnak a bolgár határ felé. Már 4 zászlóalj áll a határon. A tüzérezredek Vramjánál várják a parancsot. Libán alatt 15000 gyalogos áll fegyverben s a határőrségeket mindenütt ágyukkal erősitették meg.

—

Éjféli támadás.

Cettinje, okt. 12.

(Saját tudósitónktól.) Borzalmas szinjáték zajlott le tegnap éjfélkor a rogámi erőd körül. A támadást maga a trónörökös vezette. A török tüzérek felgyujtották lövegeikkel a körülálló erődöket s a montenegrói csapat két tüz közé rekedt. Irtózatos harc után kiverték a várból a törököket, akik hajnalban visszatértek. A halottak száma nagy. Eddig kétszázötven sebesült fekszik a feldult erődben.

Meghiusult a török-olasz béke

Páris, okt. 12.

(Saját tudósitónktól.) Párisba ma érkezett hire a ponchy-i béketárgyalásoknak. A béke meghiusult. A török delegátusok nem fogadták el az átadás módjait, mert nagyon megalázók. A tárgyalásokat azonban csak felfüggesztették. Az olasz kormány 2 napi halasztást adott a portának. S ha a válasz elutasitó lesz, akkor ujra megindulnak az olasz támadások a legnagyobb eréllyel.

—

Hercegnö a kórházban.

Podgorica, okt. 12.

(Saj. tud.) Innen jelentik, hogy a podgoricai kórházban tegnap megjelent Xénia hercegnő és sok beteg sebét maga kötözte be. Vigasztalja a betegeket s pénzt oszt ki az ápolók között.

—

Kirabolt templom.

Gyergyószentmiklós, okt. 2.

(Saj. tud.) Ma Csikrákoson a katholikus templomot ismeretlen tettesek feltörték és onnan minden értékes tárgyat elraboltak. A tetteseket még nem sikerült elfogni.

—

Ideplezett Olaszország.

Bécs, okt. 12.

Magánforrásból az a hir érkezett, hogy a török kormány vonakodását a békekötéshez az okozta, mert tudomást szereztek róla, hogy a balkán helyzet kiélesitésében Olaszország vezető szerepet játszott.

Regénycsarnok.

GYÖNGYVIRÁG.

Irta **Cseres Andor.**

Gróf Hellebrand Ákosban az a vélemény jegecesedett meg, hogy húga öngyilkos lett.

— Bizonyosan megunta a szegénységet, rangjához mérten élni nem tudott, szélhámoskodni képtelen volt! — gondolta magában a főhadnagy, egyuttal átvizsgálva életét, volt ideje reá és úgy találta, hogy ő is oka halálának.

Az ékszereket, a miket Miksától kapott, szétszórva, az aranyláncot széttépve találták meg, csak az érem, a mit a nyakán viselt, nem volt sehol.

A huszárfőhadnagy e szörnyü csapás súlya alatt komolyan elhatározta, hogy más életet kezd, könnyolmü életmódjával szakit, ha még egyszer húgát megölelheti, olyan életet biztosit számára, a milyet nagyon megérdemel.

Ha kell, feláldozza érette életét.

De a leány nem került elő.

Egyszer aztán, mikor szokott látogatását megtette volt Móric a betegnél, a kit lábbadozóban talált, szobájába szólitotta Fülöpöt:

— Fülöp! — szólt az ámuló ifjunak — te, ugy tudom, szeretted Margitot?

Az ifju lehajtotta fejét és szomoruan mondotta:

— Szerettem és szeretem emlékét most is.

— Na-na, hiszen él!

— Hogyan? Margit él? — ujjongott Fülöp és te el tudtad hallgatni ekkoráig? Hol van, rohanok hozzá.

— Hohó! ne olyan tüzesen. El fogsz menni Hellebrandékhoz és kiméletesen tudtokra adod, hogy él.

Fülöp pedig kapta magát és elrohant. Hiába kiáltozott utána Móric, futott az mint a szélvészkergette katang, ajtóstól rohant be Hellebrandékhoz és kiméletesen orditozta:

— Margit él! Margit él!

A grófné azt hitte, hogy a fiu megbolondult, azért mély szomorúságában ráhagyta, hogy: él! él!

— Hát a nagyságos asszony is tudja? — kérdé Fülöp.

— Tudom, tudom!

— Hát miért nem mondta ezt nekem?

— Mert akkor még nem tudtam.

— Kitől tudja nagyságos asszony?

— Hiszen maga mondja, hogy él.

— Akkor nem tudja . . . vagy tudja . . . de még sem tudja.

— Kitől hallott valami hirt Fülöp? — kérdé Hellebrandné.

— Móric mondta, a bátyám.

Az asszony zokogni kezdett.

— Akkor él! — de hol van?

Fülöp a homlokára csapott.

— No nézd! ezt meg elfeledtem megkérdezni.

Otthagyta a grófnét és futott vissza a bátyjához.

— Móric, mondd csak hol van?

Móric tudta, mit akar kérdezni, hát csak megmondta az utca és házszámot, mire Fülöp futott vissza Hellebrandékhoz.

Ekkorra már megérkezett a főhadnagy is.

— Anyám, való? — Kérdezte Ákos anyjától a Margit megtalálására célozva.

— Fiam, nem tudom, de épen itt jő Fülöp, majd megmondja! felelt Hellebrandné.

— Méltóságos asszonyom, tudom már hol van! — szólt lihegve a futástól és lelkendezve a jó hirtől Fülöp. Kismező-utcán a huszadik számu házban.

A huszárfőhadnagy komoly lett.

Eszébe ötlött a miért? — az a kérdés, hogy miért tette ezt Margit? mert, hogy tett valamit, ami elpusztulására irányult, az bizonyos volt előtte. Milyennek fogja találni? annak, aki volt, bizonyosan nem. Lehet, hogy lelki roncs lett.

És Margit bátyjának a szivét megszoritotta valami fájó érzés, amitől megreszketett a teste.

Fülöp bérkocsiért futott.

Ez alatt gróf Hellebrandné felöltözött úgy, hogy megjelenhetett az utcán a finoman egyenruházott tiszt mellett a kocsiban. Fülöp szembe ült vele a kis ülésen, szemeiből kiragyogott a vágy, hogy a leánnyal találkozhassék.

Hiszen az első eset volt, hogy Miksa, a bátyja nem előzte meg. Itt ő cselekedett, őt bizta meg Móric az örvendetes hir vitelével, ő volt Nóé galambja, ő csak a leányt akarta látni, látni és élvezni az ő társaságát.

A huszárfőhadnagy egyre komorabb lett.

Megérkeztek a házhoz.

Fülöp legelsőnek ugrott le a kocsiról és futott be a házba, csaknem feldöntötte Gyömöreynét, aki a kocsizörgésre az érkező vendégek elé sietett.

Margit a tiszta szobában egy vadonatúj diványon ült.

Megsoványodott, arca beesett, szemei körül fekete karikák képződtek, ajkai, az az szájszélei halványak voltak, szemeiben fájó tűz pislogott.

Amikor megpillantotta őt Fülöp, dermedten állott meg.

— Ugy-e megváltoztam? — kérdé sóhajjal a leány, — hja, nagy beteg voltam Fülöp.

A fiatal ember oda rohant hozzá megragadta kezét és könnyeinek záporával öntözve csókolgatta azt.

Az anya és testvér oda siettek hozzá, az enya megölelte, megcsókolta leányát, azután a bátyja ölelte meg, akinek szeméből könnyet facsart ki a fájdalom és a köny végig pergett diszes egyenruháján, mig elenyészett a szoba padlózatán.

— Anyám! — sóhajtott Margit.

— Leányom! — mondotta az anya.

— Edes hugom! — szólt a bátyja.

Ezután mély, nagyon mély csend állott be. Mindeniknek agya egy-egy gondolattal foglalkozott, amit kimondani nem mert, mert félt, hogy általa megszentségteleniti a viszontlátás örömünnepét.

Mert ünnep lett volna ez, hogy ha a háttérben ott nem ólálkodott volna a bűn, a melyet az anya átkozott, a bátya az oldalán függő kard markolatát szorongatva, üldözni akart.

— De ki az? — ez a gondolat ötlött agyába a három vendégnek.

Gyömöreyné örvendező arccal futott be és odaforduit Hellebrandnéhoz, kiáltozva:

— Jaj, nagysága, méltóságos, nemzetes asszony, jön a Horvát úr meg a kisasszny.a.

A főhadnagy agyában egy hang igy szólt:

— Ez ő!

Móric és Gyöngyvirág léptek be.

A huszárfőhadnegy elfordult az érkezőktől és az ablakhoz ment, a melyen ujjaival idegesen dobolni kezdett.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Készáru: 5 fil. magasabb.

Mai árfolyamok.

Októberi buza — — —	11.61
Áprilisi buza (1913.) — —	12.15
Októberi rozs — — —	10.68
Áprilisi rozs (1913) — —	10·63
Októberi zab — — — —	12.11
Áprilisi zab (1913) — —	11.53
Szept. tengeri — — —	7.74
Májusi tengeri (1913) — —	8.25

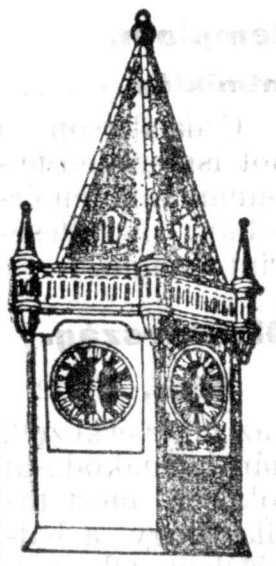
Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény —	800.—
Osztrák hitelrészvény —	610.—
Jelzálogbank — — —	426.50
Leszámitoló és pénzváltó —	504.—
Magyar bank — — —	570.50
Közuti vasut — — — —	685·50
Városi villamos — — —	377.—
Salgótarjáni kőszén — —	742.—
Rimamurányi — — —	749·—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

Sarkady és Szánthó
TORONYÓRA GYÁRA
Nagyvárad, Damjanits-utcza 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs" és „szabadlengésü" járattal, réz kerekekkel. Olcsó árak.
TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.
Arjegyzék kivánatra
Saját ház.

Szives tudomására hozom Nagyvárad és vidéke nagybecsü közönségének, hogy modern és nagy raktárral berendezett
Szent Antal-hoz
cimzett **gyógyszertáramat**
a Rákóczi-uton
a Gerliczy-palotában a mai napon
megnyitottam.

Tisztelettel
GÉHER ANTAL
gyógyszerész.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyujt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamat mellett gazdálkodók, kereskedők s iparosok részére és foglalkozik mindennemü bankszerü beszedésekkel (incasso olcsó dij mellett.

Előleget nyujt értékpapirokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósit házakra és földbirtokokra.

Vasszerkezeti gyár.

Lakatos mühely.

SZÁNTÓ DEZSŐ
első nagyváradi
redőnygyára.

Értesitem a t. közönséget, hogy **műlakatos ipartelepemet és redőnygyáramat** a Szent János-utczáról, **Rulikovszky-ut 30. szám alá** (bejárat a honved laktanya mellett) egy direkte ezen célra épitett és méreteiben még eddig városunkban nem létező gyárhelyiségembe helyeztem át. Redőny gyártmányaim: **Esslingeni ablak faredőnyök, gördülő acél bolti redőnyök, (rollók) napellenző ponyvák, Jalousiák, damaszt és vászon redőnyök a legkiválóbb minőségben.** Felvallalok az épület és műlakatosság keretébe tartozó összes munkakat, u. m.: **vasszerkezetek, vasrácsok, épület vasalások, biztonsági vasajtók,** kiváló minőségü **tüzhelyek** és **ajtócsukókat** stb. **Szállitások vidékre a leggyorsabban. Redőny javitások szakszerüen eszközöltetnek. Javitási munkák telefon hivásra.**

Tisztelettel
Szántó Dezső.

TELEFON: 491 SZ. TELEFON: 491 SZ.

Savoy-szálloda

Budapest, VIII., József-körut 16.

Elsőrangu kényelemmel berendezett utczai szobák. Kitünő étterem. Mérsékelt polgári árak. Külön termek. Bankettek, esküvők rendezése elfogadtatik.

Esténkint **KURINA SIMI** hirneves cigányprimás teljes zenekarával HANGVERSENYEZ

Szives pártfogást kér

SZABÓ TIVADAR,

tulajdonos, a «Nemzeti Kaszinó» v. üzletvezetője és a «Deli» v. főpincére.

8 GRAND PRIX

Kőbányai Polgári Sörfőző R.-T. N.-Váradi és biharmegyei főraktára

KOLLINER D. és FIA

CÉGNÉL PÁVEL-UTCA 26. SZ.

Telefon 75. **Telefon 75.**

Világos **Király** sörünket valamint SZENT ISTVÁN védjegyü

duplamaláta

sörünket, melyet a leghirnevesebb orvostanárok mint kiváló gyógyitalt ajánlanak.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és diszmü-bádogos, vizvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok

állandó jókarban tartását

Költségvetéssel ugy helyben, mint vidékre dijtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő-telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.

Rimanóczy műbútorgyár

Városi raktárunkat **nov. 1-én gyári helyiségeinkbe tesszük át**, mért is a készleten levő **ebédlő-, háló-** stb. szobákat

mérsékelt árak mellett

árusitjuk el. Gyári helyiségeinkben továbbra is állandó **BÚTORKIÁLLITÁST** fogunk tartani és iparművészeti tervezetek alapján solid elsőrangu kivitel mellett a n. é. közönség rendeléseinek eleget tenni.

Értesités.

Megnyilt a

„Béka“ bolt

Uj rőfös, rövid és női divatáruház Nagyváradon Zöldfa-utca

Tessék ügyelni a kirakat-üvegeinkre festett

„BÉKÁRA“

Árjegyzéki kivonat:

1 vég Rumburger vászon mindenre alkalmas	4.50
1 méter gyapjuszövet bármilyen szinben, 120 széles	—.89
1 Himzett elejü nőiing szepességi vászonból	1.65
1 nőiing finom sifonból	—.95
1 női bálókabát (korzetta) finom sifonból	—.98
1 Nőiing himzéssel és szalaggal dusan diszitve	—.98
1 Izléses diszkötény	—.55
1 Női reformkötény finom klottból vagy lüszterből	1.65
1 fekete klott alsószoknya	—.98
Egy 6 személyes damaszt garnitura	2.75
1 Fekete nap és esőernyő	—.98
1 Elegáns fehér puhaelejü férfiing	1.25
1 finom 5 soros gallér minden fazon és szám	—.13
1 pár kézelő fehér vagy szines	—.21
12 darab valódi rumburgi vászon zsebkendő	1.50
1 méter kozmanói karton bármilyen szinben, jó mosó	—.22
1 méter legfinomabb gyapjudelin legujabb divatuak	—.59
1 kétszemélyes klott paplan jó vattával töltve, bármilyen szin	3.25
1 Ablakra való szövetfüggöny	1.39
1 Magános ágyterítő	—.89
1 garnitura 2 ágyas egy asztalterítő	4.50
1 Vég valódi rumburgi kanavász, bármilyen szinben	4.75
1 fehér sifon alsószoknya	—.98
1 meter ruhavászon minden szinben	—.29
1 méter csipkefüggöny	—.26
1 fejre való selyems l	1.25
1 m. 120 széles gyapju pepita szövet	—.45
1 méter mosó delin legujabb minták	—.24
1 himzett elejü bluz	—.98
1 szines napernyő gyönyörü szép	1.52
1 Reformkötő jó mosókarton	—.89
1 nyári flanell takaró	—.95
1 fejre való pepita selyem kendő	—.98
1 finom damaszt abrosz	—.98
1 kávés abrosz	—.79
1 kávés szalvéta	—.06
1 fekete klott alsószoknya	—.98
1 Szmirna ágyhához való szőnyeg	1.65
1 méter börerős spárga szőnyeg	—.39
1 nagy szoba szőnyeg	—1.69
1 méter dupla széles cérna csipke függöny aplikált mintákkal	—.58

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legpontosabban lesznek elintézve.

Postai szétküldések minden nap. Tessék a kirakat üvegeinkre festett „BÉKÁT“ keresni

„Styria-Universal“ Kötőgépek

megmunkálnak **finom** és **vastagszálu pamutot ugyanazon gépen.** Árjegyzék ingyen. Részletfizetésre is.

Styria-Kötőgépgyár, Graz, III.

Használt, de teljesen jókarban levő 22 darab ökörszekér

egyenként is eladó.

Felvilágositást nyujt a «Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság» **Nagypiac-tér, Andrényi ház.**

Kajári Dezső

villamosvilágitási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos világitási és erőátviteli házitelefon **csengő berendezéseket.** Motor és dinamó tekercselések és szakszerü javitások. **Izléses kivitelü csillárokat rajzszerint készit és átalakit. Éjjeli ügyeletes szolgálat.**

Telefonszám 1192.

Hallatlan olcsó árban szállit!

Nemes Károly

épület- és műbútor-asztalos

N.-Várad, Beöthy Ödön-utca 47.

Ebédlő-, háló-, konyha-, cseléd- és előszoba

berendezéseket. Iró-asztalok igen jutányosan kaphatók.

Épület munkákra költségvetés dijtalan.

Levelekre válasz.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy roszszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6.** (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Fey Rezső

mű-bádogos, vizvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 2?. szám.

TELEFON 532. TELEFON 532.

Készit udvari ágymentes closetteket vizöblitéssel. Angol-closett berendezést, viztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblitéssel. Mindennemü épület- és diszbádogos munkát. Villanyerő gépekkel berendezve.

16471 16473—912.

Hirdetmény.

Nagyvárad város összes városrészeire vonatkozó s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesitésével ellátott — a föld és házbirtok után járó 1912. évi álta ános jövedelmi pótadó kivetési lajstromok az 1883. évi XLIV. t. cz. 18 §-a értelmében f. évi október hó 13—20. napjain át nyolcz napi közszemlére az I-ső kerület Olaszi városrészre nézve a városi adóhivatal 21-ik számu szobájában, a II ik kerület Ujváros és Külvárosra nézve 15 ik számu szobájában, a III-ik kerület Váralja , Velencze , Csillagváros- és a Hegyre nézve 26-ik számu szobájában azon figyelmeztetéssel tétetnek ki, mi szerint érdekelt adókötelesek, a jelzett lajstromokban terhükre előirt adót ott megtekinthetik s az elleni netáni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közszemlére ki tételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovattak meg, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt — a később benyujtott fellebbezés érdemi tárgyalás alá nem fogván vétetni — a kir. pénzügyigazgatósághoz irásban benyujthatják.

Nagyvárad, 1912. október hó 12-én.

Városi adóhivatal.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készitti

Kovács Zsigmond

műasztalos

Szacsvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nyomára azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés dijtalan.

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló mühely! TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbizás naponként azonnal el lesz intézve. Javitások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvétetnek.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készit uri- és női cipőket mérték szerint. Javitások jutányos árban. Meghivásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

Kiadó üzlethelyiség

! Rákóczi-u. 9. !

Értekezhetni a nagyváradi tisztviselők fogyasztási szövetkezetében.

Francia tűzhelyek!

egyedüli gyártója:

Vajnovszky József

épület- és műlakatos mester

Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt

Telefon 11-37. Telefon 11-37.

Meg van!! az asszonyok öröme!

Nem kell többé mérgelődni, csekély tüzelővel gyorsan lehet sütni és főzni, **régi tüzhelyeket** (sparhelt) **át lehet olcsó pénzért alakitani.** Háztulajdonosok, mérnök és épitész uraknak **árengedmény.**

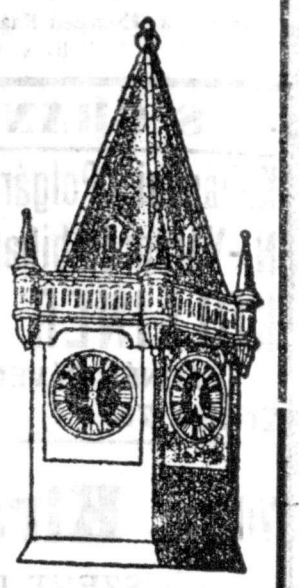
Továbbá minden néven nevezendő lakatos munkák jutányos árban. Meghivás esetén házhoz jövök. Vidéki levelekre válaszolok.

Mezey Dezső

toronyóra készitő

Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégibb és legmegbizhatóbb toronyóra készitő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld.

Hirdetmény.

A városi tejközpont f. évi december 1-én kezdi meg a tejárusitást. A pasteurizált tejnek literenkénti ára palackokban házhoz szállitva **28 fillérben** állapittatik meg. Megrendelések, **melyek csak e hó végéig fogadtatnak el,** akár a városi tejmesterhez (rendőrségi épület) akár pedig a 651. sz. telefonállomáshoz (városi jéggyár) intézendők.

Nagyvárad, 1912. október 8.

Városi tanács.

Özv. Schmidt Gyuláné

könyvkötészetét a régi Apolló épületből

Rákóczi-ut 16. sz.

alá helyezte át, amire felhivjuk a n. é. közönség becses figyelmét. Tankönyvek bekötése, olcsón s gyorsan készittetnek el. Becses pártfogást kér

özv. Schmidt Gyuláné

VAVEK FERENC

üzletvezető.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemü termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utcza 3-ik szám, Telefon 172.

„Varázsfuvola.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „**Varázsfuvola**“ rendkivül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt **csak 4 korona.**

Csakis **Vágner „Hangszer-Király“** országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, **Budapest, József-körut 15.** — Gyorsjavitó műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, cs. és kir. udvari szállitó, Neunkirchen, Alsóausztria, feltalálója a

WILHELM-FÉLE TEÁNAK.

Hogy én a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert kötelességemnek tartom Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben, hálás köszönetemet nyilvánitani azon szolgálatáért, melylyel a Wilhelm-féle tea az én

fájdalmas reumatikus szenvedéseimet

megszüntette és ezért azoknak, kik ezen rettenetes betegségbe estek, ajánlom a tea használatát. 4 heti használat után nemcsak teljesen megszünt a fájdalom, hanem dacára annak, hogy már 6 hét óta nem iszom a teát, az egész testalkatrészem megjavult. Én megvagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló betegségben szenved, ezen tea használata által a feltalálót, Wilhelm Ferenc urat, ugy mint én, áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

Butschin-Streifeld grófnő
főhadnagy neje.

Ára csomagonkint 2 K, 6 csomag 10 K.

Hol gyógyszertárban s drogérlában nincs, direkt küldés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy

Csengeri-utcza 21-ik szám alatt

saját házamban, egy a mai kornak mindenképen megfelelő

= épület és = műbutor asztalos

mühelyt létesitettem. Elfogadok: **előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben,** továbbá **templom, iskola,** gyógyszertár és **kávéház** berendezéseket kellő jártassággal. **Rajzzal és költségvetésekkel ugy helyben, mint vidékre készséggel szolgálok.** — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52. TELEFON 11-52.

Központi fütés

alacsony nyomásu **gőz-** és **melegviz fütések.** Szellőző berendezések. Központi **melegviz készitő telepek.** Szárító telepek mindenféle célokra. Eredeti

Meidinger-kályhák.

Meidinger tö tő-, szellőző- és szabályozó kályhák és **kaloriferek. Folytonégő** (Dauerbrand) kályhák. Legolcsóbb fütés. A hideg beálltával egyszer kell befüteni és **egész télen át ég.** — A szobákban kellemes meleg.

EISLER és VÉRTES
Meidinger-kályhák gyára
Budapest, VI, Andrássy-ut 41

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

épitkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület épitését, átalakitásokat, csatornázásokat szakszerü kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a **legujabb találmány** szerint teljesen szárazzá alakitjuk át felelősség mellett.

Szives megbizásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesitett kőmüvesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.

Saját ház. **Telefon 1118.**

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzleti
Zöldfa Passage 93.

Mokos Sándor.

HRITZ ANTAL

cukrászdája Nagyvárad, Széles-utca

BALOGH-féle házban.

Elfogadok minden alkalomra cukrász sütemények (különlegességek) elkészitését jutányos árban, ugyszintén kapható naponta kitünő minőségü fagylalt és jegeskávé is. Megrendeléseket házhoz szállitok. :-:

TELEFON 12-67.

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy

autogén heggesztésre

berendezkedtem. Elvállalok **öntött vas, kovácsolt vas, réz és mindennemü törtrészek forrasztását.**

Készitek malomberendezést, henger rovátkolást, vizitartányokat, itató vájukat, javitok feszmérőket (manometer), kölcsön adok körszivattyukat jutányos napidij mellett. Szives pártfogást kér:

Tisztelettel

Schopper György veje

Rohoska Pál,

gépjavitó műhelye,

Nagyvárad, Sáncz-utcza, 22 sz.

Hajbetegségek

gyakran ugy keletkeznek, hogy elmulasztják a hajnak s a fejbőrnek oly szükséges gondozását. Miben van az a művészet, hogy a hajat szépnek, tömöttnek, egészségesnek megtartsuk?

Csakis abban,
hogy a fejbőrt tisztán tartják.

Csakis abban,
hogy a na gondozására kellő gondot forditanak.

Csakis abban,
hogy hetenkint néhány órát a racionális hajápolásra szánnak.

Mit kell tehát tenni?

Az enyhe, hajápolásra legalkalmasabb

fekete fej jegyü

sampun

nevü elsőrangu készitménnyel meg kell tisztitani a fejbőrt s a hajat, de megjegyezzük, hogy vásárlásnál ügyelni kell, hogy eredeti csomagot adjanak az itt látható védőjeggyel 30 fillérért A forgalomba hozott sokféle utánzat és hamisitvány olyan kétes természetü, hogy óvakodnia kell tőlük annak, a ki haját meg akarja tartani.

Védjegy

Sampun a fekete fejjel **eredeti csomagocskákban 30 fillérért** kapható minden gyógyszertárban, drogériában, illatszer- és szappanüzletben és fodrászoknál is. A hol nincs még az eredeti preparátum, vagy hamisitványt kinálnak helyette, ott forduljanak a **föraktárhoz:**

Faiszti Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12.

a honnan közölni fogják a legközelebbi elárusitó cimét vagy 2.40 K előzetes beküld se ellenében bérmentesen küldenek **8 csomagocskát.** Utánvéttel való küldésnél 35 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

LUKÁCS NÁNDOR

bútor-raktára, műasztalos-, kárpitos- és diszitő-műhelye

Nagyvárad, Rákóczi-ut 8. szám. Széchenyi-szállodával szemben.

Üzlethelyiségemet megnagyobbitva ajánlom saját készitményü

háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalon berendezések, mindennemü modern styl szerint. Vas-, réz- és hajlitott fa-bútorok rendkivül nagy választékban. ... Pontos kiszolgálás. ... Olcsó árak.

Kivánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

„NIGRIN"

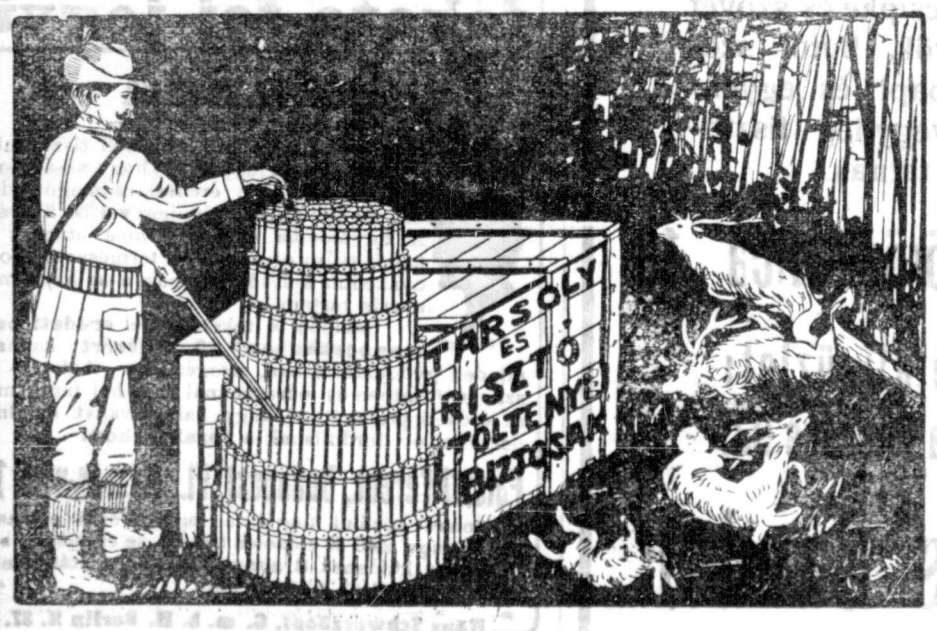
a legjobb cipőkrém az egész világon.

Az eddigi világhirü wiksnek vitriol nélküli gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

cs. és kir. udvari szállitó.

80 éves gyári fennállás.

M. kir. lőpor-áruda

Vadászfegyverek

Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Vallersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390. Telefon 390.

Legolcsóbb bevásárlási források!

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapittatott 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapittatott 1895-ben.

HA A KOSSUTH-

utczába vezeti utja, keresse fel a legjobb hirnévnek örvendő

KEPES ETEL

varró- és bimző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izsák Lidia

mellfüzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országszerte nagy népszerüségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Füz. üzlet: TELEFON 1—53. szám.

Mezey János és Társa

füszer, csemege kereskedése Nagyáradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan

olcsó árban készit **Piski Ferenc** cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni

Szent János-utcza

sarok, Schvarc Farkas-féle házban.

Fő a kézi mosás!

A ki erre reflektál, hivja meg MÉSZÁROS MÁRIA gőzmosó és vegytisztitó intézetét, házhoz elküld és haza is szállit. **Szarvas-tér és Liget-utcza** sarkán. Levelekre azonnal válasz.

Telefon 67.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál

Rákóci-ut

Telefon. 630.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vizvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

láncKútat

MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

Czukrász

sütemények minden alkalomra házhoz szállitással jutányos árban eszközöltetnek. Meghivásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expediálás.

Molnár János cukrász

Kolozsvári-u. 50.

Keresse föl Haás Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét

Szent János-utcza 46. gyógyszertár mellett,

hol hallatlan olcsó árban lehet vásárolni.

A „Nagyváradi Torna Club“

Clubhelyisége

Kolozsvári-utcza 50. szám alatt

a «Varga féle» Magyar Király kávéházban.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténkint **Bebe Kálmán** teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utcza.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut, Moskovits palota

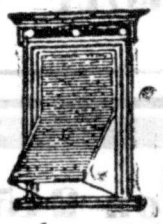
Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabirószágok és körjegyzőségek szerződéses szállitója.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a müvészi kivitelü különlegességi munkákat is kellő szaktudással a leppontosabban elvégezhetem. Készitek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden still és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kisérlet elengendő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel **ROZSNYAY JÓZSEF**, müasztalos.

Szántó Dezső

első

nagyváradi REDŐNY-GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Csoda elárusitás!!!!

Partiba vettem, szőnyeg, ágy és asztal garnitur, rumburger vászon, selyem és csipke dolgokat.

Félárba árusitom.

Lőwinger Márton

versenyáruháza Kert-u. 1. sz.

Kerékpár varrógép s gramophon javitásokat készittetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,

Kossuth Lajos-utca 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron.

TELEFON 1038. szám

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemü gáz és villanyszereléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos,)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készit mérték szerint uri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghivásra házhoz jövök.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők:

Szent László-nyomda r.-társ.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Alapittatott 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntöde

NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.

Mayer Lajos

kárpitos és diszitő

GYAR-U 1 SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát jutányos árban. Levelezőlap meghivásra azonnal jövök. **Állandóan** készmunka kapható.

A NOVEMBERI költözködésekkor a legcélszerübb

HIRNM és FIA

villamossági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz.

Nagy csillárraktár.

Telefon 10-54. **Telefon 10-54.**

Győry Sándor

villanyerőre berendezett késes és köszörüldéje

Kert-utcza, 4. szám.

Elvállal mindenféle speciál köszörüléseket és javitásokat, haj- és szakál vágó és lónyiró gépet, zsilette és mindenféle más borotvák köszörülését pontosan eszközli.

Moly irtó szerek

rovarpor, poloska tinktura, s többféle háztartási czikkek parket beeresztő viaszok kaphatók

VADÁSZ ALBERT

„Angyal“ drogueriában

BÉMER-TÉR.

Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek a legolcsóbban kaphatók

Lefkovits és Kácser

Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világitási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készit

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata **Szalárdi-u. 9.** Költségvetéssel dijtalanul szolgálok, meghivásra azonnal jövök.

Reisinger József

mechanikai gép és fegyverjavitó mühelye

Sas palota zöldfa passzás,

a hol a legprecizebb eszterga és gépmunkák készülnek.

Nagyváradi Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON 11—64. **Nagyváradon, Gerliczi-utcza.** **TELEFON 11—64.**

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Fagontükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályositás

tábla és tűkörüveg nagyraktár

Opalescens és szines üvegek. **Kirakatüvegek** **Épületüvegezés**

Rajzokat és tervezéseket dijtalanul végezünk
Arjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállitunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok kiképzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Telefon 245. sz. **Telefon 245. sz.**

Kalenda János

czégnél Nagyváradon
a Szent László-téren
legjutányosabban beszerezhetők mindennemü

Varrógépek

Gramofonok
Kerékpárok

Vadászfegyverek és vadászati kellékek óriási választékban; ugyszintén **utazási czikkekből** is nagy választék található.

Fenti áruczikkek előnyös részletfizetésre is kaphatók.

Carbid olcsó napi árban.

Varrógépek, gramofonok olcsón javittatnak.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon